49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1186 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 10/23 ՄԱՅԻՍ 1905 18 ՐԷՊԻԼ, Է.Վ.Վ.Է. 1325 – 10 ՄԱՅՍԸՍ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանկունաւոր Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه يومى وسياسى غزتەدر
صاحب امتيازى : اوهانيس قرم
دارەخانەسى باب عالى جادەسندە نومرو ۳۸

ԳԻՆԸ ԱՆԴԱՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50
Դուռտանեաց համար	108 »	60
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՄՈՒՐԻ ԿՂԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԷՏՔ Է ՊԱՀԵԼ

«Ան որ կին չունի, Աստուծոյ վրայ կը խորհի, թէ ինչպէս կընայ հաճոյ ըլլալ Աստու. Իսկ ան որ կին ունի, Աշխարհի իրերով կը զբաղի թէ ինչպէս հաճելի ըլլայ, իր կնոջ.»

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

Սակէ առաջ եկեղեցականներուն ամուսնութեան չուրջը յարուցուած խոսքը չշուկը, մէկ խօսքով փոխարինը, անշուշտ զբաղեցուցած պիտի ըլլայ քիչ թէ շատ դատելու կարողութիւն ունեցող միտքերը։ Հիմա որ խնդիրը այլեւս կորսնցուցած է իր տենդոտ հանգամանքը, կարծեմ ժամանակն է խորհրդածելու անոնց վրայ։ Ուստի իբր անկեղծ սիրող մը կուսակրօնութեան, և ջերմ պաշտպան մը կուսակրօնութեան՝ կը փոքթամ յայտնել իմ ինքամիտումներս և տեսութիւններս։

«Վշտակիր Բահանան» իր ճշմարտախօսէ և սակայն կէս-տրամաբանական հայեացքներովը կուսակրօնութենէ առաջ եկած անպատեհութիւնները թուելով, անոր Ջնջուիլը չհիացած էր, այս պարագան իբր միակ դարման նը կատարելով, որ սակայն, ըստ իս, վերջնական դարման մը չէ։

Արդարեւ եթէ խորհինն և կշռադատ անիրակ մը նետենք մեր կուսակրօն եկեղեցականներուն վրայ, ճակատագրականօրէն չպիտի անդրդեանք անոնց մէջ գտնելու իրենց նոսիրական կոչումին անգիտակ և անարժան բառուար թիւով վարդապետներ, որոնք այսպիսի ծանրաբար պաշտօն մը բռնանցած, անոր նուիրականութիւնը ոտնակոխ ընելով հանդերձ ժողովուրդին գայթակղման պատճառ ալ կ'ըլլան, չար օրինակ հանդիսանալով առնոր. սակայն ասիէ բնաւ չենք կրնար եզրակացնել թէ, կուսակրօնները անպատճառ պէտք են ամուսնանալ, քանի որ այսօր մեր կուսակրօն եկեղեցականներուն տարրին մէջէն ալեպար կուսակրօններ ալ մատանդնելու բարեբաղդութիւնէն զուրկ չենք։ Այժմ փաստենք ուրեմն թէ կուսակրօնութիւնը պէ՞տք է շարունակուի, ապա թէ ոչ վերնայ։

Յայտնի է թէ մեր եկեղեցականութիւնը ունի գլխաւոր երկու դասակարգ, այսինքն կուսակրօն քահանայութիւնը և ամուսնացեալ քահանայութիւն։ Արդ եթէ տրամաբանօրէն խորհելու ըլլանք, ամէնքս ալ պիտի համոզուինք թէ կուսակրօնութիւնը մեր եկեղեցականութեան մէջ անհրաժեշտ է։ Բաղդատենք անդամ մը իրարու հետ այս երկու դասակարգերուն վիճակները, և ահա անտարակոյս պիտի տեսնենք թէ կուսակրօնը մինչեայն իր անձին հոգը ունի, իսկ քահանայն վրայ ամբ՝ողջ ընտանիքի մը հոգը կը ծանրանայ։ Այս պարագային մէջ անշուշտ առաջինը աւելի մեծագոյն և ձեռնհասութիւն պիտի ունենայ իր բոլոնդակ կարողութիւնը լոկ եկեղեցական պարտականութիւնները ամենի կերպով կատարելու համար տարակարել։ Իսկ վերջինը ընդհանրապէս ո՛չ այնքան, քանի որ աւելի աշխարհայինի հովիր ունի։ Արդէն իրր վերնագիր առած Պօղոս Առաքեալին հետեւեալ խօսքերն ալ նոյնը պիտի հաստատեն, այսինքն թէ՝ «Այն որ ամուրի է Աստուծոյ վրայ կը մտածէ միշտ, թէ ինչպէս հաճելի ըլլայ Անոր, իսկ այն որ ամուսնացած է, աշխարհի վրայ կը մտածէ թէ ինչպէս իր կնոջ հաճելի ըլլայ։»

Ահա այս պարագային մէջ բացայայտ կերպով կը տեսնենք թէ կուսակրօնութիւնը՝ Ժողովրդեան օգտակար ըլլալու տեսակէտով ամուսնացեալ եկեղեցականութենէն նախամեծար է։ Արդ անցնինք Աստուծոյ հաճելի ըլլալու տեսակէտին։ Աւետարանին մէջ յիշուած պատուիրանքներուն նայելով, պիտի տեսնենք թէ դարձեալ կուսակրօնութիւնն է յաղթանակը տանողը, որովհետեւ, ինչպէս յայտնի է՝ կուսակրօնները կոյս մնալով իրենց անձը կը զրկեն ամէն տեսակ աշխարհային հաճոյքներէ և իրենց հոգւոյն համար կ'աշխատին մի միայն, և ահա սա ալ Աստուծոյ հաճելի բան մը չէ՞ միթէ, քանի որ Մեծ Վարդապետը «հոգին սատակ է քան զմարմին» ըսած է։ Եթէ Աւետարանը թղթատելու ըլլանք, պիտի տեսնենք թէ Յիսուս ալ Ջատագով կը ներկայանայ կուսակրօնութեան ու կ'ըսէ «Որ կարող է տանել տարցի». այսինքն այն որ կարող է կուսակրօնութիւնը տանիլ, թող տանի։ Ահա այս կէտին է, ուր մենք կ'տեսնինք կը մնանք, որովհետեւ մեր կուսակրօնները, իրենց այս պաշտօնը կամ լաւ եւս կարգը տանելու չափ կարողութիւն դեռ ստացած չեն։

Յօդուածագիրներէն մէկն ալ, եւրիսատարդ վարդապետներէ առաջ եկած անպատեհութիւնները թուելով, իբր վերջնական դարման «զանազան ընտանեկան խնամոյքներու չը հրաւիրելը» ըսած էր։ Սակայն ասոնք ըստ իս անօրէն մեղայներ են, որովհետեւ կուսակրօնը բոլորովին իր կոչ մնալուն ազդեցութեան տակ չէ որ կը համարձակին նոյնօրինակ անվայել ընթացքի մը մէջ դտնուիլ, հապա իր առաջ դասաւորակութիւն չտուցած ըլլալուն պատճառաւ. մեր այս բանին իբր պերճախօս և դրական փաստ, կրնանք առաջ բերել մեր ամուսնացեալ եկեղեցականներ՝ չատ մը քահանայներուն ըրած ոչհարազատ անվայել գործերը, որոնց ականջալուր ըլլալու հարկին մէջ կը գտնուինք դժբաղդաբար շատ անգամ։

Ուրեմն արամաբանական չէ՞ խորհիլ թէ կուսակրօններէ առաջ եկած անպատեհութիւնները լոկ իրենց տացած թիւր դաստիարակութեան և անչափահաս տարիքի մէջ վարդապետ ձեռնադրուելու հետեւանքներն են։

Այժմու վիճակին մէջ կը տեսնենք թէ մեր կուսակրօններէն շատերը իրենց կարողութիւնը իրենց դրչին ծայրովը կը ցուցադրեն. փակագծի մէջ ըսեմ թէ ասիկայ աւելի Սրմաշակներուն համար յատկանշական երեւոյթ մըն է։ Ասով երբեք գրականութիւնը զգեստել չեմ ուզեր սակայն, բայց սա ըսել կ'ուզեմ թէ մեր եկեղեցականներուն համար գրական մարդ ըլլալէ աւելի դրական մարդ ըլլալ կը պահանջուի։ Ասով հանդերձ խոստովանինք թէ մեր կուսակրօններուն մէջ կը գտնուին նաև այնպիսիներ, որոնք այս կրկնակ յատկութիւններն իրարու միացուցած, կը ճգնին չարունակ իրենց յանձնուած թեմական գործերուն մէջ ցուցադրելու իրենց այս կարողութիւնները, նախորդներէն ցայսուն աչքառութիւններով. օրինակ Դուրեան և Պալեան սրբազանները։ Ինչպէս որ վերը յիշեցինք, այս անպատեհութիւններուն գլխաւոր պատճառը կընայ նկատուիլ նաև իրենց անչափահաս տարիքը. պարագայ մը որ ժողովրդեան օգտակար ըլլալու տեսակէտով ալ պախարակելի է. որովհետեւ չատ մը նորընծաներ կարեւոր թեմերու առաջնորդութեան կանչուելով, չեն կրնար անթերի կերպով կատարել իրենց այս պաշտօնը, ինչ որ իրենց անփորձութեան և վանական սահմանափակ կեանքին անխուսափելի հետեւանքն է։ Այժմ ասոնց առաջքը առնելու համար, առաջին, հարկ է որ չափահաս տարիք մը ունենան անոնք. իսկ երկրորդ փորձ ձեռքերու տակ գործէին պահ մը, և կամ թէ դիւրին քայլափոխներու ենթարկուէ վերջ թեմերու առաջին պատասխանատուութեան կանչուէին։ Բնականաբար այս պարագային մէջ, իրենց ուսումնական հմտութեան կցած պիտի ըլլային նաև փորձառականը, ինչ որ կարեւոր դեր մը կը խաղայ իրենց պաշտօնին կիրառմանը մէջ։

ՎԱՀԱՆ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ

ՕՐԻՍՄԱՆԵՐ

9 Մայիս 1905

ՄԱՆՈՒԱՆ

Իսրայէլացիք նուազ ուրախ եղած ըլլալու են Անապատին մէջ, երբ Եհովա իրենց մանանայ իջեցուց մեծնդի համար, քան մենք որ մեր մէջ ունինք Տիրայր վարդապետը։ Երբ Տիրայր վրդ. կ'ըսենք, կը հասկնայի թէ... բայց մեր ընկերքներէն առաջ թուենք իր պատուանունները, ի պատիւ իրեն։

Աղդ. Կեդր. Վարչութեան Պատկ. Կրօն. Ժողովոյ յատկանշական դիւանագրիր։
Տէվրիպաշ քարոզիչ Խասգիւղի
Հաստատ քարոզիչ Ֆեբրեգիւղի
Պատուակալ քարոզիչ Դարսդիճայի
Դեր-պատուակալ քարոզիչ Էյտպէ։
Պարբերական քարոզիչ Գուսէ Գարաբէ Գրսի։
Պատարագիչ Գարթալի տարեկան բանալիքին։
Աշխատակիցներ, անկրօնչելի սպասարկուն պարբերական պատարագներու և յարակից... սեղաններու։
Թէքնոկոյ պաշտպան Հիւսնդանոցի սանիներուն և սանուհիներուն։
Աշերաբէր պահպան Հրեշտակ Գալֆեան Որբանոցին։
Անկրօնչելի յուզարկաւոր կուսակրօն մեռելներու։
Հայր Խոստովանողներ բոլոր աղքատներուն և մխիթարիչ՝ ծերերուն։
Պատուակալ տեսուչ Խոստովանողի Ներսէսեան վարժարանին։
Կրօնի ուսուցիչ՝ Բերայի աղջկանց արշէնատանցին։
Կրօնի դասատուակ՝ Խոստովանողի Ներսէսեան վարժարանին և Գալֆեան Որբանոցին։
Շաբաթական այցելու՝ Խասեան վարժարանի բարձրագոյն դասընթացքին, Բերայի աղջկանց արշէնատանցին և բոլոր ազգ. վարժարաններուն։
Տարեկան այցելու Պէպէքի գերմանական որբանոցին եւն. եւն. եւն.։

Կը տեսնէք թէ վերջը չի գար և ես կը չմոռնամ ցանկին առջեւ։

Ա՛ւր ձգենք սակայն գրականութեան և մտաւորականութեան Տիրայրը։ Աչխատակից է ամէն թերթերու, շաբաթաթերթերու և հանդէսներու։ Բարեկամ է բոլոր խմբագիրներուն, գրողներուն և բոլոր գրագիտներուն։ Կը գրէ քարոզներ, ընկերային յօդուածներ, գրական յօդիչ կտորներ, բանաստեղծութիւններ, դեղօնիներ։ Կ'ուսումնասիրէ ընտանեկան բարդ խնդիրներ (վկա՛յ իր այրի կիներուն վրայ գրած յօդուածը) ամենասկան լոյծ և անպայծ գործեր, ազգոյ հոգեբանութիւնը, կրօնական, դաստիարակական, աստուածաբանական հարցեր, եւն. եւն։

Ենթակային հանդէպ յարգանքը չթողար աւելի եւս թաղել իր ախտաղտները և պակասները, որոնք վերջ չունին։ Կը վախնամ որ կը վիրաւորուի իր համեստութիւնը, համեստութիւն մը որ միշտ փառաբանուած է թաղթի կտորի մը վրայ և պահեստի՝ իր գրպանին մէջ, յարմար հոգեբանական վարկեան մը... Թերթերուն քշելու համար։ Իր հեղինակութիւններու չափին վրայ գաղափար մը տալու համար բանք թէ հեղինակ է Ազգ. թերթերու այն բոլոր լուրերուն սրտոց մէջ... Տիրայր վարդապետ մը կայ։

Այսպիսի օտարնակ կերպով բեղուն և այլազան դէմքի մը, մէծ դէմքի մը առջեւ, մեզի ի՞նչ կը մնայ ընել, եթէ ոչ խոնարհիլ... կոչիներնիս հանելով։

Սակայն արդարութեան պարագ մը կայ հաստատելիք, ինչպէս կը հաստատնէ Տիրայր վրդ. իր պարտականութիւնները։ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօն. Պատկ. Ժողովը ինչո՞ւ ծայրագունութեան աստիճան մը չտար խեղճ մարդուն, որ ա՛յնչափ գործ կ'ընէ, հա՞ս կը հասնի, հո՞ն կը հասնի, կօչիկ կը մաշեցնէ և ոտք կը քարնցնէ, մինչ անդին Ղալաթիոյ հինգչաբթի օրուան քարոզիչ մը և ուրիշներ ունին վարդապետական այդ աստիճանը։ Ա. Պատրիարքը իր աչալրջութեան մէջ մոռցած ըլլալու է այս պարագան, որուն գտնացում տալը կը խնդրենք յանուն... Տիրայր վարդապետին։

Ինք Արմաշի զաւակ է և ջերմ պաշտպանը անոր։ Սա ըսենք թէ, եթէ Արմաշի արատութեանց բոլորն ալ վիժին, Տիրայր վրդ. միայն բաւ է այդ Դպրեվանքին փառքը վառ պահելու համար։

Վերջին նօթ մը.—

Հանդիսաւոր է այս վարդապետն։ Եթէ ոչ, բռնեցէք օձիքը այն եկեղեցականին, որ օրը երեք անգամ Խապիլէն Բերա, Բերայէն Գուսդբաբ կը վազէ հոս ի հոս, փէչերը ժողված, հոմանոցը պինդ գրկած... չդաղնելու համար, և այն դէմքով, զոր ունեցած է ամէնքս ալ, երբ գնա մանուկ, «մեծագործ»ութիւն մը ըրած էք, և երբ իրր լաւ բան մը դայն պատպանել կ'ուզէիք, իսկա՛ չեմ մը կերած էք ձեր մօրմէն...։

Ահա ինքը.—

Ց...

ՆՕԹԵՐ
ԹՂԹԱԴՐՈՂՇՄ ՀԱՒԱՔԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ամէն դար իր նորոյթները կ'ունենայ։ Եւրոպայի մէջ 19դ. դարու հետաքրքրաշարժ և կամ աւելի ճիշդը չանեկան նորոյթներէն մէկն ալ թղթադրոշմ հաւաքելու զործը եղաւ, և մեծ ընդունելութիւն դտաւ, այնպէս որ մանրամասն և գոյնզգոյն գաղափարներ և լրագիրներ հրատարակուեցան ու կը հրատարակուին աշխարհիս ամէն կողմի քնակիչներէն թղթադրոշմի սիրահարներուն հասցէներով և թանգագին թղթադրոշմներու նկատմամբ չահեկան տեղեկութիւններ տալով։ Շատեր այդ գործածուած եղինարանգ փոքրիկ թղթի կտորներու առեւտուրովը կը զբաղին և ոմանք ալ թղթադրոշմի հաւաքումը իրենց զբօսանք մը ընտրած են։ Այժմ՝ թղթադրոշմի ալպումներն ալ՝ լուսանկարներու, ծաղիկներու եւայլնի ալպիւմներուն սէջ գեղարուեստի սիրաւոր գործաւորներուն, ճարտարապետը արդիւնքով,

—Երկրի երեսը ելլելու համար չատ կարճ հեռաւորութիւն մը ունինք ըսաւ, բանով բրիչով կրնանք պզտիկ ճամբայ մը բանալ ու դուրս ելլալ։

Ճարտարապետը ինչո՞ւ ասանկ կը խորհէր, պատճառը ո՛չ ոք կրցաւ հասկնալ և սակայն հարկաւ զօրաւոր չարժառիթ մը կար անոր այս որոշումը տալուն։ Եթէ իրենք բրիչով ու բահով ճամբայ մը բանային ու վեր ելլային, այն ատեն ի՞նչ պիտի ըլլար Հէլիքս։ Նաստպտան Շէֆիլտ սարիկայ մոտածելով,

—Կարելի է ըսաւ երկրի երեսը ծակուլ կը հանդիպինք, ան ատենը ատանց Հէլիքսի ի՞նչ պիտի ընենք։

Ճարտարապետը այս հարցումին պատասխանելով,

—Վստահ եմ որ մեր եղած տեղը ցամաք պիտի ըլլայ, ըսաւ, բացարձակ կերպով համոզուած եմ հաշիւներուս ճշդութեանը, ասոր հետ մէկտեղ եթէ փոխանակ ցամաքի ծով ելլայ մեր առջեւ անոր ալ յաղթելը շատ դժուար չէ, հարիւ երկու երեք վայրկեանի հեռաւորութիւն կայ ծովուն և ցամաքին միջեւ։

Ուղեւորներէն մէնակ, Բօլ Մատկոթիա հանգստացած էր ճարտարապետին դիտաւորութիւնը։ Ճարտարապետը ապրիլիլով,

—Երեսի՞ դարձ ինչո՞ւ ասանկ կը խորհիս, պատճառը ո՛չ ոք կրցաւ հասկնալ և սակայն հարկաւ զօրաւոր չարժառիթ մը կար անոր այս որոշումը տալուն։ Եթէ իրենք բրիչով ու բահով ճամբայ մը բանային ու վեր ելլային, այն ատեն ի՞նչ պիտի ըլլար Հէլիքս։ Նաստպտան Շէֆիլտ սարիկայ մոտածելով,

—Կարելի է ըսաւ երկրի երեսը ծակուլ կը հանդիպինք, ան ատենը ատանց Հէլիքսի ի՞նչ պիտի ընենք։

Ճարտարապետը այս հարցումին պատասխանելով,

—Վստահ եմ որ մեր եղած տեղը ցամաք պիտի ըլլայ, ըսաւ, բացարձակ կերպով համոզուած եմ հաշիւներուս ճշդութեանը, ասոր հետ մէկտեղ եթէ փոխանակ ցամաքի ծով ելլայ մեր առջեւ անոր ալ յաղթելը շատ դժուար չէ, հարիւ երկու երեք վայրկեանի հեռաւորութիւն կայ ծովուն և ցամաքին միջեւ։

Ուղեւորներէն մէնակ, Բօլ Մատկոթիա հանգստացած էր ճարտարապետին դիտաւորութիւնը։ Ճարտարապետը ապրիլիլով,

—Երկրի երեսը ելլելու համար չատ կարճ հեռաւորութիւն մը ունինք ըսաւ, բանով բրիչով կրնանք պզտիկ ճամբայ մը բանալ ու դուրս ելլալ։

Ճարտարապետը ինչո՞ւ ասանկ կը խորհէր

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսկ»ի Մայիս 20ի խմբագրականէն

...մաց կամաց կը պատրաստուի ...բաբեմը ա՛յն դերին համար, զոր ...իլոսոֆոք կոչուած է կատարել ...պատերազմին մէջ։ Այս մասին մէջ ...ւին ձգտելը քակած չէ բոլոր իր կա...ները, որովհետեւ, ինչպէս հիւ...ին Քորէայէ կը ծանուցուի, հա...ին կողմը գտնուած Թուումէն դե...ակաւին ծածկուած է ծխուն սա...երէ, որով կ'ենթադրուի թէ մին...Արլին օրերս Վլատիվոսթոքի ներ...նաւահանգիստին մօտ գտնուած ...ուն մէջ նաւարկութիւնը կարելի ...ուանց սառնարկի։ Ասիկա ալ ...նք պատճառներէն մին նկատել ...էսթվէնսքիի դանդաղ շարժելուն ...իվոսթոք հասնելու համար։ Հա...առնուած են նաեւ եղանակին ան...նութիւնները, որոնք կը պատահին ...էն դարուն անցքին առեն, հո...ներուն կռիւը, մչուշը եւ հեռե...ար ճանապարելու պէտք չկայ հիւ...ին լայնութեան ասոիճանները ...ակոխելու կանուխ։

...մինչ այս մինչ այն, Վլատիվոսթո...ի ծովեզերքերուն ռուս հրամա...արը պատրաստութիւններ կը տես...։ Վլատիվոսթոքի դէմ ցամաքի վը...ճարտարական յառաջխաղացութեան ...ադրելու համար։ Բայց ճարոնցի...ուն կողմէ տակաւին այսպիսի ...ալխաղացութիւն մը չգոյութիւն ...վկայէ ռուս զօրքերու հետադօտու...ը։ Ինչ դէպի հարաւ, ուր թշնամի ...նդերու չհանդիպեցան։ Վերջին տե...ութեանց նայելով, ռուսական գունա...ը կը գտնուին Բէնդէօնի մէջ, ...ատիվոսթոքէն 250 քիլոմէթր դէպի ...աւ, և նոյն իսկ անկէց 75 քիլո...էր ա՛լ աւելի հարաւ մինչեւ Բիլիու ...ս զօրքեր կան։ Հետեւաբար Վլա...իվոսթոքէն 325 քիլոմէթր դէպի հա...ս Քորէական ծովեզերքները ազատ ...ճարոնցիներէն, և ասիկա անսարա...ելի է։ Իսկ Քորէայի մէջեն մասե...ն մէջ գտնուած ճարոնցի զօրքերուն ...ատակն է ո՛չ թէ յառաջխաղացու...ուն մը Վլատիվոսթոքի դէմ, այլ ...դանուելու համար եալուի վրայ ա՛յն ...ոցը, որ Օեանայի բանակին խարիս...ն համար կարեւոր դեր մը պիտի ...նայ կատարել դեռ, իբրեւ նավղգու...թիւն ճարոնական ծովային հաղոր...կցութեանց վտանգուելուն ռուսա...ն նաւատորմին միջոցաւ։

Ճարոնական վերին հրամատարու...ունը ա՛յն առեն միայն լրջօրէն պիտի ...նայ քայլ առնել Վլատիվոսթոքը ...աշարելու ցամաքի կողմէն, երբ ծովու...այ ճարոնի առաւելակդութիւնը ...ադասասատուի, և նաւանգիստին ...աշարումն ալ դիւրանայ։ Սակայն ...ակօ արդէն կը տիրէ ամբողջ ծովա...ոքին, և կը դիտէ թէ ո՛ւր կարելի է ...ունել կէս մը զօրքերը ցամաք հանե...ու, և ոտքով երկար միջոցներ կտրելու ...ենդրոյթը խնայելու համար անոնց։ ...ա նպատակին համար պատշաճ ...համարուի ո՛չ միայն Վլատիվոս...ոքի հարաւային կողմը, այլ նաեւ ...ուեւելեան և հիւսիսային արեւելեան ...ղմը։ Բօսիէթ ծովածոցը, Թումէնի ...ուսիսային կողմը և Վլատիվոսթոքէն 00 քիլոմէթր հարաւային արեւմուտք, ...ոնաւոր յարմարութիւն ունի պաշարող ...ուներ ցամաք հանելու, բայց Ռուսք ...մէն միջոց պիտի գործածեն մուտքը ...ափանելու համար։ Մնաց որ նոյնը ...ատահեցաւ Բորթ Արթուրի փակումէն ...առաջ Գուանկթունկ թերակղզիին բո...ր ծովածոցներուն մասին, և Ճարոն...ք քանի մը նաւեր զոհելով յաջող...ան ծովային ակամները անվնաս զոր...լ, և քիչ ժամանակի մէջ լաւագոյն ...էտը գտան իրենց պաշարող զօր...երը ցամաք հանելու։ Բայց սաոր ...ոնդաժեչտ պայմանն էր ծովային տի...ապատութիւնը, և հիմա նոյնը պիտի ...ճուի նախ և առաջ՝ Վլատիվոսթոքի ...ակումին ձեռնարկուելէն առաջ։

Մանչուրիոյ ռազմավայրէն եկած ...լուրերը անկարեւոր են։ Հաւանա...աբար եղանակի փոփոխութիւնը հոն ...լ կ'աղդէ մեծագոյն գործողութիւն...երուն սկսելու համար։

* * *

Թանչք, կամուած, պարբերական ...ղաղութիւն, ադիքի հիւանդու...թիւն, երիկամունքի ախտ, վերջապէս ...ուտքածոյ մը հիւանդութեանց, ահա ...Օթոյէսթվէնսքիի հիւանդութիւնը։ Սա...այն այս անդամալոյծը մերթ ընդ...երթ կատարեալ ապացոյցներ կուտայ ...թէ ինք տէր է իր հինդ զդայարանք...երուն, եթէ նոյն իսկ իր անդամներէն ...ա կամ ան ընդդիմանայ մասնակցելու ...ինդանոթի մը իսկ արձակելու, Հնդիկ...մալայական Արքիպեղագոսին դժուարին ...անցքերը յաջողեցաւ կտրել և ի գլուխ ...անել իր միացումը Նէպոկաթոմի նա...ախուսքին հետ հարաւային չինական ...ովուն մէջ, ուր մինչեւ հիմա ճարո...ական նաւատորմիղը միայն կը տիրա...կտէր, և վերջապէս յաջողեցաւ իր ...արատանաւերը դէպի հիւսիս ճամբայ ...անել պարէնով և ածուխով։ Եթէ բո...որ նշանները չեն խաբեր, Թօքէսթ...էվնսքի թերեւս արդէն Խաղաղական ...ովկիանոս մտնելու վրայ է։ Բայց կա...տակերգականը ա՛յն է որ երբեմն Բե...թերսպուրգէն, երբեմն Թօքիոյէն, մերթ Բայլէն և մերթ Լոնտոնէն կը հաղորդուի թէ Նէլայի վրայ գտնուող այս կամ այն ռուս ծովակալը կոչուած է Բօհտէոթվէնսքիի յաղթութիւնը սոսանձել Ծ. Արեւելքի ծովային զօրութեանց։ Բեթերսպուրգէն Վլատիվոսթոք հասնելու համար, նոր հրամատարը մէկ ամսուան պէտք ունի, և անկէց անկէն ալ ման պիտի գայ ծովուն վրայ ռուս նաւատորմիղը փնտռելու Խաղաղակի մէջ կամ այլուր։ Մինչեւ այս առեն հաւանաբար վճռական ճակատամարտը պիտի չլսի և նոր հրամատարը ձգտելն վերջ պիտի հասնի։ Եթէ իրօք ծովակալ Բօհտէոթվէնսքի հիւանդ եղած ըլլար, ճամբորդութիւնը աւելի առաջ չտանելու չափ, միացեալ նաւատորմին մէջ երկու ծովակալ կը գտնուին, Ֆէլքերզամ և Նէպոկաթով, որոնք կրնան Բօհտէոթվէնսքիի յաջորդել։ Ասկէց զատ, Վլատիվոսթոքի նաւատորմը ունի երկու ծովակալ, Եէսէն և Բայյէնդթայն, որոնք արդէն իսկ քանիցս նշանաւոր հանդիսացան իրենց ճարպիկութեամբ և արկածանդրութեամբ։ Որովհետեւ Վլատիվոսթոքի մէջ երկարատեւ բնակութենէ մը վերջ կացութիւնը շատ լաւ գիտեն, ուստի աւելի յարմար են միացեալ նաւատորմին հրամատարութիւնը ստանձնելու, քան ո և է ծովակալ, որ մինչեւ հիմա Բեթերսպուրգի ծովային նախարարութեան քաղաքային դիւաններուն մէջ միայն աշխատած է։

* * *

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսկ»ի Մայիս 20ի երեկոյեան տպագրութենէն

Թայվի Բեթերսպուրգի թղթակիցը նոր հիւանդութիւն մը կ'արձանագրէ ծովակալ Բօհտէոթվէնսքիի հաշուոյն։ Լեարդի պարբերական հիւանդութենէ մէն ալ վարակուեր է եղեր։ Այս հիւանդութիւնը շատ կը պատահի ծովային մարդոց մէջ։ Արեւադարձային կլիմաներու ներքեւ երկարատեւ ներկայութիւն մը լեարդերը կը տկարացնէ, և ծովակալ Բօհտէոթվէնսքի ամբողջ վեց ամիսներէ ի վեր կը գտնուի արեւադարձներուն և հասարակածին միջեւ, որովհետեւ Նոյեմբերի կէսէն ի վեր իր ճամբան չարունակեց Թանճէրէն մինչեւ Բարեյուսոյ գլուխ, անկէց Մատակասքար և Սիկապուր, և ապա հարաւային չինական ծով։ Բարեղի Ժուռնալ թերթը կը հրատարակէ պատկեր մը, որ ցոյց կուտայ ծովակալին դէմքը Լիպաւի նաւահանգիստէն իր մարտանաւը նստած պահուն, և հիմակ ենթադրել կուտայ թէ ծովակալը ո՛րքան փոխուած և բոլորովին տարբեր մարդ մը ըլլալու է։ Կազմուածքը արդէն կորուի չէ, դիրքը կորաքամակ է, գնացքը դեղեւկոտ։ Եւ այս իսկ պատճառաւ զարմանք կը պատճառուն իր ոգեկան կորովը և թարմութիւնը, և իր անխոնջ գործունէութիւնը։ Իր ետ կանչուիլը Ռուսիոյ համար մեծ վնաս մըն է։ Եթէ Վլատիվոսթոքի մէջ գտնուող ծովակալ մը իրեն յաջորդ չկարգուի, կարելի չէ որ անիկա պաշտօնէն ձեռնթափ ըլլայ երկու ամիսէն առաջ, և մինչեւ ա՛յն առեն Ծ. Արեւելքի մէջ ծովային տիրապետութեան և թերեւս նաեւ Պասիֆիկոսի ելքը երկար առեն է ի վեր վճռուած ըլլայ։ Բայց կրնայ ըլլալ նաեւ որ, եթէ ծովակալին վիճակը ծանր է, Սայկոն ցամաք ելնէ ինքը, և հրամատարութիւնը յանձնէ աստիճանաւոր երիցագոյն ծովակալին։

ՄՕՏԱԼՈՒՏ Ջ ԼԿՍԱՄԱՐՏԸ ՄԱՆՁՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Թայվի կը հեռագրեն Թօքիոյէ.— Մանչուրիոյ ռազմավայրէն եկած լուրի մը նայելով, ճակատամարտ մը մօտալուտ է։ Ռուսք 42 մղոն լայնութեամբ ճակատ մը բռնած են, որ Եքէսինկէն մինչեւ Հայտօղիէն կը տարածուի, անցնելով Սուբինկէնկի վրայէն, ուր ամուր և լաւ դիրքեր բռնած են։ Ճարոնցիք երեք դունդերով կը յառաջանան Քայեուանսանէ, Ջանթուէ և Ֆաքումէոնէ։ Ռուսք իրենց դիրքին արեւելեան մասին վրայ հաւաքուած են Թունկթուրայէ 48 մղոն դէպի հիւսիս, և հեղհեղէ կը քաշուին աւելի վեր, ա՛յնպէս որ իրենց այժմու ամէնէն աւելի հիւսիսակոյս դիրքն է Լիուհօշէն, 15 մղոն դէպի հիւսիս Վանկքաօյէէ։ Ամբողջ ճակատին երկայնքը Ռուսք ունին երեք համախմբութիւն։ Արեւմտեանը կը գտնուի Ֆէնկհուա, հիւսիսայինը Ջանչու, և արեւելեանը Եէչիչէն (?)։ Ամէնէն զօրաւոր համախմբութիւնը վեց զօրաբաժիններէ կը բաղկանայ։ Կռիւներուն վերսկսումին կըսպասուի ամերիկեան եղանակէն առաջ։

* * * Կ'ըսուի թէ ծովակալ Բօհտէոթվէնսքի Լիպաւէն մեկնած առեն արդէն չղջային տագնապներ ունէր, և ճամբորդութեան միջոցին ալ չղջային գրդռում մը ունեցեր է։ Բքի Բաուիզիեն ալ կ'ըսէ թէ Նօսիպէի առջեւ Բօհտէոթվէնսքի թունաւորման մը են թարկուեր է, որմէ առաջ եկեր է երիկամունքի հիւանդութիւնը։

* * * Վարչապետ, Մոսկուայի, Քիէվի և Խազանի զինուորական 15 շրջանակներուն մէջ ձիահաւաքութիւն տեղի կունենայ նորակազմ հեծեալ գունդերուն համար։

* * * Պատերազմին սկիզբէն ի վեր 50,000 է աւելի ճարոնցի զօրք Քորէա մտած է։

* * * Ճարոնի մէջ ստոյգ աղբիւրէ լուր առնուեր է թէ Ռուսք Հնդկաչինու ջուրերուն մէջ նորոգեր են իրենց պարէնի և ածուխի բովանդակ մթերքը։ Ֆրանսայի վաճառականներ Բօհտէոթվէնսքիի դալէն առաջ Ֆրանսական պաշտօնատարներուն հետ գործը կարգադրելով Քամրանք և Հոն-Բոյ ծովածոցերը ժամադրավայր ընտրեր են, Ռուսաց հարկ եղածը հայթայթելու համար։

* * * Զօրավար Սմիռնով, որ Ճարոնի մէջ ռուս գերիներէն մին է, տեսակցութեան մը պատուն յայտարարեց թէ Բորթ Արթուրի անձնատուութենէն քիչ առաջ ինք իր ընկերները մատուցեր թուղթով Բուրօրաթքինի ղրկեց։ Սմիրնովի թիկնապահը կ'ըսէ թէ Բորթ Արթուր տակաւին երեք ամիս կրնար դիմանալ, և այսպէս Մուքդէնի կորուստը չէր կանխեր, բայց Սթէօսէլ ճնապարհց։ Սմիրնով բողոքեց անձատուութեան դէմ, և իրեն համակրանք էին բարձրաստիճան սպաներուն մեծագոյն մասը։

* * * Էֆօ տը Բաուի Բեթերսպուրգի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Թօքէսթվէնսքիի հիւանդութիւնը բնաւ դիւանագիտական չէ, ինչպէս կը կարծուի։ Նոյն իսկ հարկ եղեր է անգամ մը Օրել հիւանդարան նաւը տանիլ ծովակալը, և վերին հրամատարութիւնը մեացեր է Ֆէլքերզամի։ Զարը այս լուրը առնելով խիստ զգածուեր է, և ամբողջ գիշեր մը մտածելէ վերջ միայն ստորագրեր է Պիրիւէվ ծովային հրամատարութեան հրովարտակը։ Բեթերսպուրգի մէջ խորին յուզում առաջ բերաւ Բօհտէոթվէնսքիի ետ կանչուելուն լուրը։ Սակարանին մէջ գիւները ինկան։

* * * Հայչուի ցամաքը գերման ծովային զինուորներուն ցամաք ելնելու պատճառ է եղեր ընդծովեայ պարանի մը գետեղումը Ճավայի, Շանկայի և գերմանական-չինական Ցինկ-Թաօ գաղութին մէջեւ։ Այս պարանը կը զետեղուի դերմանական և հոլանդական կառավարութեանց հաշուոյն։ Իրաւ է որ գերման դրօշը պարզուեր է, բայց յետոյ դարձեալ վար առնուեր է։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ ԵՒ ԶԱՐԸ

Վիլհէլմ կայսր Զարին հեռագիր մը ուղղելով, կը յայտարարէ թէ Մուքդէնի ճակատամարտին առթիւ Ռուսաց պարտութեան պատճառներուն վրայ իրեն (Վիլհէլմ կայսեր) բերանը գրուած յայտարարութիւնները բոլորովին չինծու են, ընդհակառակն ինքը ռուս զօրքերուն քաջութեան վրայ մէջտ հիացմամբ խօսած է։

ՀՐԵԱՅՔ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Զարին հրովարտակին համաձայն Հրէից մասին ծանօթ խնդիրներու լուծում մը տալու համար Նախարարաց Խորհուրդը զբաղեցաւ, բայց երկար խորհրդակցութենէն վերջ, որոշուեցաւ այդ խնդիրը Զէմսթվօներու ապագայ գումարման յանձնել, ինչպէս կը ծանուցանեն Բեթերսպուրգի թերթերը։ Նախարարաց Խորհուրդը ձայներու մեծամասնութեամբ որոշեց միայն հրեայ արհեստաւորներուն կատարեալ իրաւունք տալ ամբողջ կայսրութեան մէջ բնակելու, ո՛ւր որ երթան բանելու համար։ Հետեւաբար հրէից միւս քաղաքացիական իրաւունքներուն արտօնութեան խնդիրը մնաց իր հին վիճակին մէջ։ Ալեքսանդր Բ. արդէն այդ իրաւունքը տուած էր հրեայ արհեստաւորներուն, բայց Ալէքսանդր Գ.ի օրով ետ առնուած էր։

* * * Բեթերսպուրգի անդլ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղարը՝ Մր. Պօմսթթ Օտեսա գնաց Հրէից անդլիական գաղթականութեան խնդիրը ուսումնասիրելու համար։

ՆԻՒՕՒԱ ՁԱՐԸ Մայիս 16ին Զարսքօէ-Սէլոյէն Բեթերսպուրգ գնաց բազմաթիւ հետեւորդներով և երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ իր հօրեղբօր՝ Վլատիմիր մեծ-դուքսին հետ։ Զարը Բեթերսպուրգէն Կաչինայի պալատը գնաց, ուր ճաշեց մայր-կայսրուհիին հետ։ Ն. Վեհափառութիւն շատ զուարթ էր, ինչպէս կը հաւատան ականատեսները։ Կաչինայի մէջ Զարին և ընտանիքին հետ ճաշեց մեծադոյնս Անտոնեոս, որ այլեւս Կովկաս պիտի չերթայ։

ԳԵՐՄԱՆ ԴԱՀԱՒՃԱՌԱՆԳԻՆ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Աւստրիոյ կայսր կողմէ գերման գահաժառանգին ամուսնական նուէրը պիտի ըլլայ վիքտորիա կառք մը, Վիեննայի արքունի կառքերուն ձեւովը, բայց ՀոֆնՃօլբրնեան զինանշանով։ Նաեւ զոյգ մը Լիբրիյաու նշանաւոր կառքի ձի, չքեղ կազմածով համակ արծաթի վրայ։ Կայսեր պատուական կոմս Ֆէրտինանտ Քինսքի անձամբ պիտի մատուցանէ նուէրը։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ ԱՊԱԴԱՆ.—Մենելիք կայսր Ատիս Ապապայի մէջ բոլոր Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն առջեւ խորին գոհունակութիւն յայտնեց որ Ֆրանսական ընկերութիւնը ձիպուութիւնէն մինչեւ Տիրէ Տաուա բերած է երկաթուղին։ Կայսրը հետեւեալ կերպով խօսեցաւ.—

«Կը յուսամ թէ այս առաջին ջանքէն վերջ, ամէն ամիս երկաթուղին Ատիս Ապապայի պիտի մօտենայ։ Սակայն կը ցաւիմ որ վերջին երեք տարիներուն աշխատութիւնք դադրած էին։ Ժամանակը վատնուեցաւ ապարդիւն վիճաբանութեամբ։ Այսօր ձեզ ամենրդհոս հաւաքեցի որպէս զի ձեր կառավարութեանց հաղորդէք երկաթուղիի խնդրոյն առթիւ իմ տուած որոշումս։ Եթէ դուք ձեր միջազգային չահերը չհամաձայնեցնէք, և աղեցութեան ներկայ պայքարին վերջ չտաք, ես ինքս պիտի ձեռնարկեմ երկաթուղիին շինութեան առանց մէկուն աջակցութիւնը խնդրելու կամ ընդունելու։»

Անդլիական դեսպանը պատասխանեց թէ Մեծն Բրիտանիա Հապէշաստանի մասին ուրիշ քաղաքականութեան չի հետեւիր, եթէ ոչ՝ հաստատուն պահելու այդ երկրին ամբողջականութիւնը։ Ինք պատրաստ է առարգրելու ո և է թուղթ որ նպաստակ ունենայ այդ անկախութիւնը ամուր պահելու։ Բայց լաւ կ'ըլլայ որ հապէշական երկաթուղիք միայ Տէրութեան մը (Ֆրանսա) դրամագլուխով չշինուին, և միակ կառավարութեան մը հակակշռին տակ չըլլան, ինչ որ անհամաձայն է Հապէշաստանի անկախութեան և ամբողջութեան։ Այս խնդիրը առեւտրական հիմի մը վրայ պէտք է դրուի, և քաղաքական գործիք մը ըլլալու չէ երկաթուղին, և բոլոր պատկանեալ Տէրութեանց չահերը պահպանելու միակ ճամբան է միջազգային դրամագլուխով շինել Հապէշական երկաթուղիները։ Թ՚ղ վարչութիւնը Ֆրանսական ընկերութեան ձեռքը դնուի, բաւական է որ գործը միջազգային ճանապարհ մը առնէ։

Կայսրը պատասխանելով ըսաւ թէ ամէնուն ալ լաւ տրամադրութիւնները կը ճանչնայ Հապէշաստանի մասին։

Դեսպանը կրկնեց թէ չիկրնար ըմբռնել որ ծովեզերքէն մինչեւ մայրաքաղաք երկաթուղին Ֆրանսական կառավարութեան քննթրելն տակ ըլլայ միայն։ Արդէն միջազգային պանքա մը հաստատելու համար որոշում մը տրուած է, և կը յուսայ թէ երկաթուղիի մասին ալ որոշման մը կը յանգին։

Իտալական դեսպանն ալ համամիտ եղաւ անդլիական դեսպանին, և Ֆրանսական դեսպանն ալ ըսաւ թէ այս մասին ծրագիր մը կը պատրաստէ, զոր պիտի մատուցանէ Ն. Վեհափառութեան։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՆՈՐ ՃԱՌԸ.— Սթրազբուրգի հետեւեալ զօրաց 145րդ զօրագունդին սպաներուն ուղղեալ իր ճառին մէջ Վիլհէլմ կայսր հետեւեալը ըսաւ.— «Պարոնե՛ր, ձեր զօրագունդին հանդիսական գնացքը յայտնապէս տկար էր, ինչպէս տեսայ քիչ առաջ զօրահանդէսին ժամանակ, բայց աչք կը գոցեմ որովհետեւ գիտեմ թէ բանակ մը չի կրնար թշնամին յաղթել զօրահանդէսի գնացքով։ Ճարոնցիք ապացուցին որ, թէեւ իրենք զօրահանդէս են. չեն ճանչնար, բայց կը՛ընան աղէկ քալել և լաւ կռուիլ։»

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ.— Միջազգային խնդիրներու մէջ խաղաղութեան նպաստաւոր եղող ռուս լրագիրները անգլեռուսական համաձայնութեան մը կարելիութեան վրայ խօսելով դարձեալ, կը յայտարարեն թէ Մր. Պալֆուրի վերջին յայտարարութիւնները բոլորովին յուսախաբ կ'ընեն զիրենք այդ մասին։ Համաձայնութեան հիմ մը կրնար ըլլալ, կ'ըսեն, եթէ Ռուսիա հրաժարէր իր առեւտրական ոչ է ազդեցութենէն Աֆղանստանի վրայ, և Անգլիա ևս Ռուսիոյ աղատ ասպարէզ ձգէր Պարսկաստանի մէջ իր զուտ տընտեսական չահերուն համար։ Սակայն Անգլիա երբէք մտադիր չէ իր առեւտրական դիրքէն հրաժարիլ Պարսկաստանի մէջ, այլ կ'աշխատի ա՛լ աւելի նոր չահաստաններ գտնել հոն, միացնելով պարսկական վաճառականութիւնը ուղղակի Հնդկաստանի հետ, մինչդեռ Ռուսք կ'սպասեն եղեր որ հնդկական և ռուսական երկաթուղիները միացուէին և առեւտրական յարաբերութիւններու չնորհիւ մերձեցումը ի գլուխ ելնէր։

ՐԱՏԻՕՄԻՆ ԳԻՆԸ.— Բիչկութեան և գիտութեան զանազան ճիւղերուն մէջ Բատիսմին գործածութիւնը ա՛նքան մեծ տեղ կը բռնէ հետզհետէ որ հիմա խիստ դժուարացած է անոր մատուցումը, և փորձերը դրեթէ դադրած են։ Մէկ միլիկրամ հազիւ կարելի է ձեռք բերել 20 սթերլինի, կամ մէկ ունկին 600,000 սթերլինի հաշուով։ Ինչ որ առաջ 2 ռուբլով կը գնուէր, հիմա 100 ռուբլի չի գնուիր։ Զօրաւոր Բատիսմը կը պատրաստէ միայն կիզանուն գերմանացի մը, և տրամադրելի քանակութիւնը վերջին ասուիճան քիչ է։ Ցորդեհետ Տիկին Բիւռի այս նոր տարրը գտաւ, կէս ունկիէն աւելի պատրաստուած չէ։ Բատիսմի յատուկ հանքեր գտնելու ձեռնարկները դեռ չեն յաջողած ո՛չ Անգլիոյ և ոչ Ամերիկայի մէջ։ Գերմանացի մը կ'աշխատի դանել։

ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԶԱՐԴԱՑՈՒՄԸ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.—Անգլիական ազդեցիկ առեւտրական Սէնտիքայի մը հովանաւորութեան տակ ճարտարարուեստական կարեւոր զարգացումներ տեղի պիտի ունենան Պարսկաստանի մէջ, մանաւանդ այն երկրին հարաւային գաւառներուն մէջ, ուր տնտեսական պայմանները աւելի յարմար են առեւտրական ծրագիրներու։ Պարսից Շահը չատ կը փափաքի որ անգլիական ընկերութեան մը ձեռքով ջրաբաշխական աշխատութիւններ կատարուին Քարուն գետին յարակից մասերուն մէջ։ Այս գետը Շուսթէրի հարաւային կողմէն կ'անցնի և Պարսից ծոցը կը թափի, և այն կողմերուն հողերուն ուռղումը երկրագործական կարեւոր արդիւնքներ պիտի ունենայ, որովհետեւ հոն ժամանակները լաւ կերպով մշակուած էին, ինչպէս յայտնի կ'երեւի ջրաբաշխական նախնական գործերու բազմաթիւ մնացորդներէն։

ԿՐՕՆԲԻ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Վարչապետ զանազան կողմերը կաթոլիկ հասարակութիւններ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն մեծահանդէս ընդունելու համար կաթոլիկ եպիսկոպոսները, որոնք թեմական ապցելութեան պիտի երթան այն կողմերը Զարին կրօնից հրովարտակին հետեւանօք, քանի որ ասկէց առաջ, ինչպէս յայտնի է, եպիսկոպոսները չէին կրնար թեմական այցելութեանց երթալ, առանց ամենադժուարին ձեւակերպութիւններու։

ԲՕՊԻՏՕՆՕՍՅԵՒԻ ԱՊԱԴԱՑ ՅԱՋՈՒԴԸ,—Ռուս Սինոդին Աւագ Պրոկուրոր Բօպէտոնոսցև տակաւին չէ հրաժարած, հակառակ զանազան հեռագիրներու։ Բայց ծերութեան պատճառաւ միայն քաչուիլը անկարելի չի համարուիր։ Կը կարծուի թէ այդ պարագային իր յաջորդը պիտի ըլլայ իր թեւին տակ մեծցած և իր դաստիարներով տոգորուած Շիրինսքի Շիխմաթով իշխանը, որ Ռուսիոյ մէջ գրաւնուած բոլոր օտար քրիստոնէական եկեղեցիներուն չահերը Օրթոտոքսութեան ծառայեցնելու քաղաքականութեան ջերմեռանդ կուսակից մըն է իր վարպետին՝ Բօպէտոնոսցևի, և ատոր օգնականին՝ Սապէրի պէս։ Այս ա՛յն Շիխմաթովն է, որ ժամանակ մը Թվերի կուսակալ կարգուեցաւ Բէլվէի օրով, և Սարօվօ զրկուեցաւ իբրեւ կառավարական ներկայացուցիչ ռուս սուրբի մը, Սէրաֆիմի հանդէսներուն առթիւ։ Սվիաթօբօլք Միրսքի իշխան պաշտօնէ և ազդեցութենէ հեռացուց այն ժամանակ մը։ «Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ Շիխմաթով չատ հակակրելի է Մայր-կայսրուհիին։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Նաֆայէն Ապրիլ 29 թիւով կը գրեն անգլ. թերթերու.— Պաղեստինի գաւառին առեւտրական ընդհանուր վիճակը տարուէ տարի կը զարգանայ կը բարգաւաճի։ Օմ. Պանքա, Քրէտի Լիոնէն, գերմանական Բալաթինա պանքան, Անկլօ-Բալէսթին Քրմիէնին մասնաճիւղեր հաստատեցին։ Անգլիական և ուրիշ չոգենաւային գործակալութիւններ հաստատուեցան Նաֆայի մէջ։ Թէ՛ պանքաները և թէ չոգենաւային ընկերութիւնք մեծապէս կը դիւրացնեն վաճառականութիւնը։ Երկրագործական կեդրոններէ եկած լուրերը խիստ գոհացուցիչ են առատ անձրեւներուն չնորհիւ։ Հետեւաբար մեծաքանակ արտածութիւններ պիտի ըլլան, գլխաւորապէս գարիի, շուշմայի և կորեկի վրայ։ Արտածութեան գլխաւոր նիւթը կը կազմէ նարինջը։ Շարունակ նոր նարնջատունկեր կը տնկուին Եաֆայի մէջ։ Յառաջիկայ եղանակին իրր 500,000 մատուկ պիտի զրկուի Անգլիա, մեծագոյն մասը Լիվրբուլի հրապարակին համար։ Գալով ներածութեանց, անգլ. ապրանքներուն քանակը չարունակ կ'աւելնայ, գերմանական և աւստրիական գործարաններու մրցումին հակառակ, թէեւ անոնք յաճախ ուղեւոր պաշտօնեաներ կը զրկեն հոն, դիւրին պայմաններ կ'առաջարկեն և երբեմն վարկ կուտան։ Անգլիական ապրանքներու վրայ խիստ մեծ խնդրանք կայ, ինչպէս բամբակ, ներկ, իւղ, նաւարեղէն, ածուխ, երկաթ, անվողնի կազմած և մեքենայ։ Գալով ճարտարարուեստին, բայց ի օգուտ գործարաններէն, որոնց արտադրութիւնները Եգիպտոս կը զրկուին, յիշատակութեան արժանի կարեւոր բան մը չկայ։

×

ԲԱՄԲԱԿ

Հավրէ կը գրեն Մայիս 8 թիւով.— Ապրիլ 21էն մինչեւ Մայիս 5 Հավրի նաւահանգիստը ներածուած բամբակը 10,658 հակ էր, որուն 10,312ը Ամերիկայէն և 346ը Հնդկաստանէն և ուրիշ տեղերէ։ Սակարանին մէջ, Ապրիլ 29էն մինչեւ Մայիս 5, 18,250 հակ ծախուեցան ալիվրէ, և 2204 հակ անմիջապէս յանձնելի։ Գիները ընդհանուր բարձրացում ունեցան այս շաբթու, մանաւանդ չահագործութեան պատճառով և ո՛չ թէ մասնաւոր պատճառով մը։ Արդարեւ բամբակի բերքը այս տարի ամէնէն առատը ըլլալով, մատուցումը ո՛չ միայն խնդրանքին հաւասար է, այլ անդին պիտի անցնի և իրաց այս վիճակին մէջ գիները պէտք որ իջնան։ Միւս կողմէ դիտելի է որ խնդրանքը մեծ է, և որովհետեւ հաւանական է որ գալ տարի բամբակ չի ցանուի, այս է թերեւս պատճառը որ գիները հաստատ կը բռնուին։ Յորչափ գիներն այս վիճակին մէջ մնան, միչտ գնողներ պիտի գտնուին։ Զիրար չէզոքացնող այս հակառակ պայմաններուն պատճառաւ, գիները անհաստատ են և կը տատանին։

Միայն երկու բաներ կան որոնք կրնան մեծապէս ազդել գիներուն վրայ, — առաջինն՝ Եւրոպական գլխաւոր նաւահանգիստներուն մէջ խնդրանքի նուազութիւնը և երկրորդ՝ նպաստաւոր լուրեր յառաջիկայ բերքին համար, որ հազիւ ցանուած է։

Առայժմ կրնայ ըսուիլ որ բերքին առատութիւնը և խնդրանքին յաւելումը իրենց ազդեցութիւնը ունեցան, բայց զիրար կը հակակշռեն։ Խոնուէի հրապարակն այս չաբթու կայուն էր։

Հետեւեալ ցուցակէն կ'երեւայ թէ 1904 և 1905 տարիներուն Ցունվար մէկէն մինչեւ Մայիս 5 ո՛րչափ խոնուէ ներածուած և արտածուած է Հավրի նաւահանգիստը.—

	1904	1905
Ներած. պարկ	525,971	283,436
Արտած. »	484,866	538,690

Առաւաւսկ խոնուէի սթօքը Հավրի մէջ 1904ի և 1905ի Մայիսին.—

	1904	1905
	Պարկ	
Պրազիլիա	2,677,107	1,847,385
Հաիթի	326,873	363,594
Հնդկ. և Մէյրան	92,207	89,708
Կեդր. Ամերիկա եւն.	371,903	370,454
	3,868,090	2,671,141

1905 Ապրիլ 28էն մինչեւ Մայիս 5 Հավրի սակարանին մէջ ծախուեցան 175,000 պարկ խոնուէ։

×

Թակարոկեն (Ռուսիա) Մայիս 1 թիւով կը գրեն.— Օդը չատ նպաստաւոր եղաւ հունձքերուն համար։ Ամառա անձրեւներ եկան։ Դարնան ցանքերն ալ յաւալից են։ Երկրագործներն այս տարուան պէս առատ բերք ունեցած չէին և իրենց գոհունակութիւնը կատարեալ է ցորենի գարնան ցանքին յաջողութենէն առթիւ։ Կ'ըսուի թէ ցորենի ձմրան ցանքը տեղ տեղ անյաջող եղաւ, բայց Կովկասէն այս մասին եկած լուրերը նպաստաւոր են։ Ճամբանելու և հաղորդակցութեանց նախարար իշխան Խիլքով, Սիպերիոյ և յարակից գաւառներուն մէջ ջուրերու հաղորդակցութիւնները պիտի քննէ և ի դարձին Վլատիվոսթոք և Տօն գետերը ջրանցքով մը միացնելու ծրագիրը պիտի ուսումնասիրէ։ Իշխան Խիլքօվ Մ. Վիդդէի պէս ուշիմ և կորովի է և եթէ ծրագիրը գործադրելի գտնէ, անմիջապէս պիտի ձեռնարկուի ջրանցքին շինութեան, որուն ծախքը պիտի հայթայթուի ամերիկացի դրամատէրերու կողմէ։

×

Վառնայեն Մայիս 10 թիւով կը գրեն.— Թէեւ Պուլկար երկրագործները և դուստրագործները մեծապէս կը յառաջդիմեն, բայց առ այժմ միսի արտադրութիւնը ամբողջովին տեղական սպառման կը յատկանայ։ Դուռբրաբութեան նոր մեքենաներ տակաւին գործադրուած չըլլալով Պուլգարիայ մէջ, արդեամբ քանակն ու որակը եղանակին պայմաններուն համեմատ կը փոխուին և ամէն բան կախում կ'ունենայ միայն խոտին առատ կամ նուազ ըլլալէն։ Ոչխարը աղէկ է, թէեւ աւելի աղէկ կրնայ ըլլալ։ Գառնուկն ալ աղէկ է, թէեւ քիչ։

նեցին թէ ռուս նաւատորմը տեսան Հանկ Քոնկէ 300 մղոն հեռու դէպի հարաւ-արեւմուտք։ Ռուս մարտանաւերը նոր ներկուած էին և կռուելու պատրաստ վիճակի մէջ կը գտնուէին։

ԹՈՔԻՕ.— (Պաշտօնական).— Ամսոյս 19ին առտուն կամուրջ Ռուք յարձակեցան Շիէնձոնի և Շինկեանկ բաժակեցան Բեհինձոնի և Շինկեանկ Բաօի վրայ, բայց ետ մղուեցան մեր զօրաց կողմէ։ Ռուս հեծելազօրաց մեզ ծագոյն մասը որ համախմբուած էր Ֆաքումէնի արեւմտեան կողմը՝ Քունկշուլանկի մօտ, ամսոյս 19ին փորձեց մեր բանակեալին ետեւը անցնիլ, բայց բաւական երկար տեղ ետ մղուեցաւ մեր կողմէ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Ռուս հեռագրական Գործակալութեան թղթակիցը կը հեռագրէ կուսցուլինէ ամսոյս 20 թուով.— Զրոյց կայ թէ ծանր ընդհարում մը տեղի ունեցաւ մեր ձախ կողին վրայ։ Ռուսերէն 500 հոգի սպաննուեր և վիրաւորուեր են։ Ճաքնցիներուն կորուստը աւելի մեծ է եղեր։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Սէնդրէլ Նիւզ»ի Մանչուրիոյ թղթակիցը կը հեռագրէ թէ ռուս զօրքերը Ուրբաթ օր մէկ քանի յարձակումներ ըրին Վէյյու Էնքաօմէն և Շիէնշէնցու գիւղերուն մօտ։ Այս բոլոր յարձակումները ետ մղուեցան կատաղի կռիւներէ վերջ, որոնք մէկ քանի ժամ տեւեցին։ Մարէշալ Օեամա կը տեղեկագրէ թէ հեծելազօրաց մէկ քանի կռիւներ տեղի ունեցան Լիաօնօ գետին աջ եզերքին վրայ։ Այս կռիւներուն հետեւանքով ռուս հեծելազօրքը ստիպուեցաւ կունցուլինի մօտ հաւաքուիլ։ Ռուս հեծելազօրքը հոն համախմբուելէ վերջ փորձեց սպառնալ Ճաքոնցիներուն նահանջի գծին, բայց չկրցաւ յաջողիլ իր ձեռնարկին մէջ և ետ քաշուեցաւ դէպի հիւսիս արեւմուտք։ Մուքտէնէ կը հեռագրուի թէ Ռուսք յարձակեցան Ճաքոնցիներուն վրայ Վէնքանի, Շէնչանկի և Կունչուլինի մօտ, բայց մեծ կորուստներով ետ մղուեցան։ Ամենէն աւելի կորուստ կրեցին Զօր. Բէնէքամբիի հրամանին տակ գտնուող հեծելազօրքերը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Բժիշկ մը մօտերս Մանչուրիա պիտի ուղարկի, ռուսական ամբողջ բանակին առողջապահական վիճակը քննելու։ Այդ բժիշկը 200,000 բուբլի պիտի առնայ իբրեւ վարձք։

ԹՈՆՃԻՐ.— Անգլիական պատուիրակութիւնը երէկ ճամբայ ելաւ դէպի Ցաս՝ չքեղ ու բազմաթիւ հետեւորդներով։ Ամբողջ դեսպանական մարմինը մինչեւ երկաթուղիի կայարանը ուղեկցեցաւ պատուիրակութեան։

ՊԷՐԼԻՆ.— Քանի մը լրագիրներ կ'ըսեն թէ Ֆրանսայի մէջ պիտի սկսին եթէ կը կարծեն թէ Կրալէոթի յիշատակարանին բացման հանդէսը առանց զինուորական ցոյցի կատարուելէն պէտք է հետեւցնել որ Դերմանիա մտադիր է իր ընթացքը փոխել Մարոքի խնդրոյն մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Գերման կայսրուհին, սանդուխէ մը եկած պահուն սխալ քայլ մը առնելով վար ինկաւ և ճակատը թեթեւապէս սկրթուեցաւ։ Թէեւ վէրքը անկարեւոր է սակայն կայսեր և կայսրուհին մեկնումը յետաձգուեցաւ։

ԹՐԻԷՍԹԷ.—Այսօր յաջողութեամբ և հանդիսաւորապէս ծով իջուցուեցաւ աւստրեւնգարական նոր մարտանաւը՝ Աւշիսիֆ Ֆերտինանտ Մաֆս։

ԲԱՐԻԶ.—Գերման դահաժառանգին ամուսնութեան ֆրանսական պատուիրակութիւնը պիտի կազմեն Զօր. Լաքրուա, դեր-ծովակալ Մարոլ, երեսփոխան Արպէօ, գնդապետ Շապօ և արտաքին գործոց պաշտօնարանէն Մ. Կիյոմէն։ Ուղուած է աւելի զինուորական հանդամանք մը տալ պատուիրակութեան։

ՎԻԵՆՆԱ.— Դահաժառանգ Ֆրանց Ֆերտինանտ իշխանը Պէրլին պիտի ուղեւորի Ֆրանց Եղէֆ կայսր կողմէ ներկայ գտնուելու Գերման դահաժառանգին ամուսնութեանը։

—Զրոյց կայ թէ Վիլհէլմ կայսր մտադիր է, որդւոյն ամուսնութեանը առիթ, ներում շնորհել քաղաքական և լրագրական յանցանքներու համար դատապարտուածներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ձոն Հոք որ Զիբակոյի մէջ «Պաղպ Պէյ»ս կը կոչուի՝ իր առած 40 կիներուն 20ը սպաննած ըլլալուն համար, մահուան դատապարտուած է։

ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ ԷԺԻԲՍԻԷՆ

248րդ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

3% տոկոսաւոր պարտաթուղթերու (1886ին հրապարակ հանուած)

15 ՄԱՅԻՍ 1905

256,222 թիւր 50,000 Ֆր. օսահած է

Իսկ հետեւեալ 25 թիւերը չսահած են

1000ական ֆրանք.

12789	140176	198806	283597	352594
17642	146398	204593	296670	364722
34657	153490	226142	315391	378980
97977	176041	272275	319432	391211
106250	182610	280147	338315	398944

27րդ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

3% պարբերաւոր պարտաթուղթերու (1903ին հրապարակ հանուած)

15 ՄԱՅԻՍ 1905

699,466 թիւր 50,000 Ֆր. օսահած է

Իսկ հետեւեալ 25 թիւերը չսահած են

1000ական ֆրանք.

414283	435298	562322	634187	705735
423053	447142	568754	666217	743941
424532	464441	608156	667806	769147
425520	478446	611724	678110	776091
428594	493925	626031	701534	781147

Վճարումները կը կատարուին՝ Գահիրէի մէջ, ընկերութեան կեդրոնատեղին։ Ալէքսանդրիոյ, Իզմիրի և Պոլսոյ մէջ ալ Քրէտի Լիոնէի դրամատուները։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հօր կողմէ Պատրիարքարանի Աւագ գործակատար Արիս էֆ. Ցէսճեան, այսօր Բեռա Բարաս կ'երթայ, Հապէշիստանի Մենելիք Կայսեր ուղղուած Օրհնութեան և շնորհակալութեան կոնդակ մը յանձնելու համար Հապէշ պատուիրակ Զօր. Աթօ Մարիամի, որ, ինչպէս գրեցինք, Վեհ. Նէկիւսին կողմէ նամակ մը բերած էր Ս. Պատրիարք Հօր։ Այդ օրհնութեան կոնդակը, ոսկեզօծ շրջանակներ ունի և վրան Հայերէն գրուած է սովորական կոնդակներու բանաձեւը, իսկ բուն կոնդակը խմբագրուած է Ֆրանսերէն լեզուով։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ Կարոլ թագաւորին Գահակալութեան Տարեդարձին առթիւ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Բեռայի քաղաքագլուխ Տ. Հմայեակ Սրբազան Դիմաքսեան, ընկերակցութեամբ Արիս էֆ. Ցէսճեանի, այսօր Ռումանոյ դեսպանատունը կ'երթայ, շնորհաւորելու դեսպան Մ. Լասովարին։

ՍՄԱՍԻՈՅ Քաղ. Ժողովոյ չորս անդամները հեռագրաւ իրենց հրաժարականը ղրկած են Պատրիարքարան։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը կոսն. Ժողովոյ որոշման համաձայն, Փոխանորդ Սրբազանին յանձնեց քննել Երզնկայի Քէմախ գաւառակի Ս. Թադէոս առաքեալի վանքին մէջ աւանդաբար պահուած հնչակաւոր Դեղթափ անուն մասունքի վաճառման խնդիրը, որ առանց Պատրիարքարանի գիտութեան ծախուած էր։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հօր կարգադրութեամբ Տ. Տիրայր վրդ. Մարգարեան Խաչատուրի եկեղեցիին քարոզչութենէն հրաժարեցուելով, այսօրուընէ քարոզիչ կարգուեցաւ Ցէրիգիւղի եկեղեցիին։

ԲՈՒՄԷԼԻ ՀԻՍԱՐԻ եկեղեցիին Տ. Մկրտիչ քահանային դէմ բողոքագիր մը եկած է Պատրիարքարան։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ հրաւիրուած է վաղը նիստ գումարել Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։

ՊԱՅԱԶԻՏԷՆ նամակագիր մը կը գրէ մեզի.— Ասկէ առաջ առտուան թերթի մը մէջ տեղւոյս առաջնորդ Տ. Էմմանուէլ վրդ. Պալեանի մասին կարգ մը անգոյ իրողութիւններ վերագրած էին, իբր թէ տեղւոյն վարժարանը չատ ինկած վիճակի մը հասցուցած է և կարող ուսուցիչները ճամբած է ան. ան.։ Ասոնք բոլորովին սուտ ու սխալ տեղեկութիւններ են, որովհետեւ մեր առաջնորդ հայրը միշտ ջանացած է օգտակար ըլլալու տեղւոյս եկեղեցական և կրթական բոլոր խնդիրները կարգի դնելով և կարեւորը տնօրինելով։ Տ. Էմմանուէլ վրդ. Ապէ. վարժարանին մէջ անձնուիրաբար թուբքերէնի, ֆրանսերէնի և կրօնագիտութեան դասերը աւանդած է։ Դարով այդ թերթին տեղեկատուին, որ տեղւոյս Տ. Ներսէս քահանայ Բաշլիրուն է, այդ քահանան դեռ չէ կրցեր մարսել իր տղուն վարժարանէն հրաժարեցուցիլը և անոր տեղ աւելի կարող ուսուցիչի մը՝ Պ. Կիրակոս Մանուկեանի այդ պաշտօնին կոչուիլը։ Եւ ահա ճիշդ այս բանին համար է որ Տ. Ներսէս ամէն տեսակ հնարքներ և միջոցներ ի գործ դնել ուզեց ոեւէ կերպով անուանարկիլու համար տեղւոյս Առաջնորդ հայրը, որ ամէն կերպով արժանի է գովեստի և քաջալերութեան։ Իսկ երբ Տ. Ներսէս քահանայ կ'ելլայ թերթերու տեղեկութիւն կուտայ թէ Առաջնորդը այսպէս է կամ այնպէս է, պիտի յանձնարարենք իրեն որ նախ ինք իր անձը հեռու պահէ քննադատելի ըլլալէ։ Ինք աւելի ազէկ կ'ընէ որ իր պարտաւորութիւնները անթերի կատարէ, որովհետեւ իրեն մասին առաջին անգամը չէ որ բողոքախառն հանրագրութիւններ կը հասնին Պատրիարքարան։

ԴՈՒՄԳԱԲՈՒԻ ԴՐՍԷՆ ղրկուած նամակ մը որ սարգարուած է թերթիս ծանօթ անձաւորութեան մը կողմէ, նկարագրելէ վերջ Կիրակիի մասնաւոր Պատարագն ու հոգեհանգստեան պաշտօնը զոր Թաղին Պատ. Թաղ. Խորհուրդը գեղեցիկ գաղափարը ունեցած էր կատարելու՝ Թաղին հանգուցեալ քարոզիչ Տ. Աբրահամ Եպսկ.ի հոգւոյն համար, տխուր շեշտերով կը մատնանշէ բուն Թաղեցիներու ունեցած անտարբերութիւնը՝ իրենց եկեղեցւոյն և վարժարանին հանդէպ։ Յարգելի նամակագրին հետեւեալ տողերը նոյնութեամբ կ'արտատպենք, յուսալով որ թերեւս կարենան օգտակար ազդեցութիւն մը ունենալ. «Ինչպէս որ պատրաստեցինք, ծերունազարդ Բրսխորոնեան Հայր սուրբն ալ դիտել տուաւ, երբ Կէսարիկ-Փաշային, Մայր եկեղեցւոյ թաղէն և ուրիշ տեղերէ՝ հանդուցեալ Սրբազանը ճանչցողներ եկած էին՝ իրենց վերջին յարգանքը մատուցանել անոր տխուր յիշատակին, անդին, բա՛ն թաղեցին, որ ամէնէն աւելի վայելած էր անոր քրտնաջան աշխատութեան պտուղը, և որ աւելի՛ պարտաւոր էր փութալ իր երախտագիտական անկեղծագոյն զգացումներն արտայայտելու՝ իր երբեմնի օգնական քարոզչին, որ չատ մը անմոռանալի յիշատակներու հետ հնօրեայ խարխուլ չէնքի մը տեղ այսօրուան գեղեցիկ վարժարանն ալ ձգած էր թաղին մատաղ մանկտւոյն դաստիարակութեան ու բարեկրթութեան համար. այս թաղեցին, կ'ըսեմ, որ չատ մը առթիներու մէջ այդ միւսնոյն եկեղեցին ու վարժարանը ԻՐԸ ըլլալուն միամիտ մտապատրաստութիւնովը փաստած էր, խուլ ու ցաւալի անտարբերութիւն մը կը ցուցնէր այս հոգեւոր պարտականութեան հանդէպ ալ և իր բացակայութիւնով կը փայլէր, բան մը, որ նեղելի չէր և արդարացուցիչ պատճառ մըն ալ չունէր։»

ՀԱՑ - ՀՈՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Կ. Պատրիարք Տ. Սապպղեան Սրբազան, շաբաթ օր Բ. Դուռը երթալով, ասաստկեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՆՇԱՑԻ վարժարանին աղքատ ուսանողներուն զգեստաւորութեան համար հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղան.— Նախորդ գումարէն 657. Տեարք՝ Մելիք և Ղազարոսեան որդիք 60։ Յովհաննէս Փափազեան, Տիգրան Մանուէլեան, Երուանդ Խէրպէկեան, Կարապետ Մագուլեան, Ոմն, Ոմն 20ական։ Մկրտիչ Բամբոլքճեան 15։ Մարկոս Ալիքսանեան, Կարապետ Շագոեան, Յարութիւն Պէրպէրեան, Երուանդ Գասապեան, Մնեկ Մէհէրեան, Տօքթ. Մուրատեան, Միաք Սարեան 10ական։ Մարտիրոս Ասանեան, Ոմն, Արամ Գալայճեան, Մարտիրոս Իլվանեան Յակոբ Տիրկէրեան, Ալիքսան Միսաքեան, Հայկ Գալֆաեան, Յովսէփ Մոլսէսեան, Ոմն, Վարդան Մարտիրոսեան, Խաչիկ Փէչմանճեան, Ոմն, Ասատիկ Էքմէքճեան, Յակոբ Ճնկարեան, Կարապետ Բրուտեան, Մնեան Գուլումեան, Դաւիթ Ղզմեան, Յովհաննէս Նշատաճեան 5ական. ընդհ. գումար 1013 դրաչ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.—Այրի տիկին Վասիլուհի Դ. Զոփուրեան ¾ զաւակունք իրենց հանգուցեալ ամուսնոյն և հօր Դուկաս էֆ. Զոփուրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հինգ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցին։ Տեարք Սէմերճեան և Տուտեան էֆ.ք ալ մէկ օսմ. ոսկի։

—Գէորգ էֆ. Ալպէտճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցին.—Տէր և Տիկին Յեսու էֆ. Շամամեան 120, Զգօն էֆ. Խորասանճեան 120 դրչ.։

—Ի Վան հանգուցեալ Փանոս էֆ. Գարամանճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 2 օսմ. ոսկի նուիրած է հանգուցեալին եղբայրը, Պետրոս էֆ. Գարամանճեան։

—Օր. Սաթենիկ Ս. Ատամեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 100 դրչ, նուիրած է Գրիգոր էֆ. Գարակիւլեան։

—Կարապետ էֆ. Հարամճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի նուիրած են, Տէր և Տիկին Զ. Զօրեան ի Բարիզ 216 և Վաղարշ էֆ. Թազորեան 54 դրչ.։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՃԻՎԱՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐԸ

Հին արուեստագէտ մը որ վառ երեւակայութիւն և երիտասարդական վրձին ունի, սկսած է դծել շարք մը նկարներու, որոնք գեղարուեստի ամբողջ հմայքը կը մարմնացնեն իրենց վրայ։ Մենք որ դեռ նոր կ'սկսինք գեղարուեստը գնահատել սովրիլ, շատ պէտք ունինք այս կարգի արհեստագէտի մը որ կարենա գիտնալով թէ հասկցողները նիւթապէս գնահատելու կարողութիւն չունին և գնահատողները հասկնալու կարողութիւն, աշխատուած ձեռագործները տրամադրելի ըրած է դիւրամատչելի և ժողովրդական գիներով, որպէս զի ամէն տուն քիչ շատ մտած ըլլայ գեղարուեստական յիշատակ մը։

Հարկ չկայ աւելի ծանրանալու։ Արդէն մեր ներկայացնելիք արուեստագէտը այնքան հանրածանօթ է որ երբ Յարութիւն Եֆ. Ճիվանեան ըսենք, չենք կարծեր որ չճանչցող մը գտնուի զինքը։ Կը գծագրէ, կը նկարէ, կ'որմանկարէ, կ'ասեղնանկարէ ամէն կարգի գիւտանկար, ծաղկանկար, անթարլասէ մառաքներ և ընութեան տեսարաններ, թաղթի, կտաւի և մանաւանդ աբլազի վրայ։ Խառատանոցի մը չէ ձիլմանեան էֆ., ամէնէն հաճեսա բնակարաններն իսկ կրնայ այցելել չատ փոքր վարձքի մը փոխարէն, ուր դեռահաս օրիորդներու, տիկիններու և երիտասարդներու կրնայ սովրեցնել նըկարչութեան զանազան ճիւղերը և մանաւանդ ասեղնանկարի ամէնէն նուրբ մասերը, աբլազի վրայ, ինչ որ ամէն օրիորդի համար անհրաժեշտ պէտք մըն է։ Ստակին չատին քիչին չի նայիր, օրիորդներ և Տիկիններ, և ամենիշատ կուգայ ձեզ, երբ հետեւեալ հասցէով 10 փր.նոց քառաթ-փոսթալ մը ձգէք ոեւէ նամակատուն.— Պէշիքթաշ, Եէնի մահալլէ, Ֆուրուն փողոց, թիւ 2 տունը, նկարիչ Յարութիւն էֆ. Ճիվանեանի։ Կամ դիմել նամակով կամ անձամբ, Ղալաթիա, Գումպարաճի ճատտէսի, ժամագործ-ոսկերիչ Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշեանի։

Սուքիասեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ Այրի Տիկին ՄԱՐԻԱՄ Մ. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆի յուղարկաւորութեան հանդէսին և իրենց ցաւակցութիւնները յայտնել այս տխուր առթիւ։

Պետրոս էֆ. Գարամանճեան ինչպէս նաեւ Գարամանճեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ այն ամէն ազգականներուն և բարեկամներուն, որոնք անձամբ կամ գրով հաճեցան ցաւակցութիւն յայտնել հանգուցեալ Փանոս էֆ. Գարամանճեանի մահուան առթիւ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

22 Մայիս 1905

Ֆրանս.	3%	(3% Français)	99 52
Բէժի		(Tab. Turca)	389 —
Օսմ. Միացեալ		(R. Nv. Unif.)	88 90
Երկաթուղի		(Lots Turcs)	134 50
Պանգ Օթթ.		(Banque Ott.)	607 —
Թրանսվալ		(Transvaal)	95 —

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՔԱԹ

Նապոլեան սանճաղը միւթէսարրֆը-զրնա Քէնդրէրը սանճաղը միւթէսարրֆը Բէյճա վաչա,

Քէնդրէրը սանճաղը միւթէսարրֆը-զրնա Նէպէք գաղասը գայմագամը սաղբէզ Սալիհ վաչա թային պաշրու

ԼԱՅՐԻ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ
ԵՒ ՏՈՒԱՄԱԳԻՔ ՀԱՄԲԱՐԴՈՒԹԻՒՆ
ԻՄԱՐԱՆԵՆԵՐՈՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԳԻՒՏՈՒԹՈՒՆ, ԷՄԲԱՕ

ԿՈՒԱՐԱՆԻՆ

Հաղաքը կարծես ոսկեմոլորուած էր։ Վանքերու և եկեղեցիներու գմբէթները կը հնչէին մեծաղղող, և զանգերը այլերով ու կիներով լեցուն էին։

—Կանգ առնելիք տեղ մը որոյնած հարցուց նկարիչը իր հիւրին։

—Այո՛, պատասխանեց ծերունին։ Որ հրապարակը գտնուած տուն մը ալ երթամ։

—Ո՞ր տունը։ Հրապարակին վրայ ունն տուն կայ։

—Մայր եկեղեցին դէմը գտնուող նը։ Ցարկարաժին մը բռնուած է համար թիւ 3 տան մէջ։

—Շատ աղէկ, եկէք որ մինչև տունին առջև տանիմ ձեզ։

Կարաւանը փողոցներու լաբիրինթոսէ մը անցաւ և քառորդէ մը Մայոր հրապարակը եկաւ։

—Ահաւասիկ եկանք, բան նկարիչը։ Հիմա թոյլ տուէք որ հրաժեշտ առնեմ ձենէ։

—Զըլլար։ Մինչև որ իմ հիւրընկալութիւնս ընդունիլս չհաւանիք, չեմ թողար ձեզ։ Թերեւս տանուն պէսք ունիմ ձեր օժանդակութեան։

—Եթէ այնպէս է, չեմ ընդդիմանար և կը հետեւիմ ձեզ։

—Ուրեմն ներս մտնենք, վասն զի կարծեմ թէ եկանք։

Արդարեւ թիւ 3 տունին առջեւ կը գտնուէին։

Գ.

ՍԱՆ ՄԻԿԻՈՒԷԼ ՏՕ ԹՕՔՈՒՄԱՆ

Սան Միքուէլ որ Թօքուման, որուն լայն փողոցները սովորաբար ամայի էին զրէթէ, և որուն հրապարակները անհուն վանքի մը շրջապատերուն կը նմանէին, յանկարծ իր երեւոյթը փոխած էր։ Բնակիչներուն հանդարտ կեանքը փոխուած էր անդադար գործունէութեամբ մը լեցուն։ Այր, կին, տղայ, իրար խառնուած էին ամէն փողոցի, ամէն հրապարակի անկիւնը, ամէն օր հրապարակութիւն կը կատարէր։

Այն օրը, ինչպէս որ պատմուցին ճամբորդներուն, Սան Միքուէլի բնակիչները մեծ յաղթանակ մը կը տանէին Պուէնոս Այրէսցիներուն կողմէ Սպանիացիներուն վրայ տարուած։ Սպանիական հին գաղթականներուն և ընդհանրապէս բովանդակ Ամերիկայի մէջ ստուգապէս բմբռնելու չէ յաղթանակը, որ շատ անգամ անկարելւոր ընդհարումի մըն է, առանց մեռեալ կամ վիրաւոր ըլլալու։

Տուն մը տրամադրելի եղած էր Մ. Տիւպուսի։ Քաղաքին կառավարիչը և զօրքերուն հրամատարը, անոր ժամանումը լսելով, տանը դրսէն առջեւ կը սպասէին։ Նկարիչը սեղմեց իր հայրենակցին ձեռքը և թողուց որ իրեն ընծայուած մեծարանքները վայելէ։ Յետոյ ճշմարիտ արուեստագէտի մը պէս, ինչպէս որ էր, ալպօմ մը դրաւ թեւին տակ, Մայոր հրապարակին վրայ հաւաքուած ամբոխին մէջէն անցաւ և սկսաւ պտտիլ քաղաքին մէջ, աւելի նախամեծար սեպելով բնութիւնը ուսումնասիրել քան թէ պաշտօնական ընդունելութեան մը ներկայ գտնուիլ։ Սակայն ձիերն ու մարդիկը թողած էր Մ. Տիւպուսի քով, որ անոր առաջնորդեալ հետաքրքրութեան հաւանած էր պայմանով որ Սան Միքուէլի մէջ ո՛րչափ առեն որ կենար, իր տանը մէջ բնակէր։

Արուեստագէտը տեղացիներուն տարբերը հագած էր և իր վրայ ուշադրութիւն հրաւիրող բան մը չունէր։ Ուստի պատեցաւ առանց ենթակայ ըլլալու հետաքրքրութեան, վասն զի տեղացիներուն համար օտարական մը, և մանաւանդ Եւրոպացի մը, տարօրինակ էակ մըն էր, տարբեր տեսակի պատկանող, որուն համար աւելի կարեկցութիւն քան բարեսիրութիւն ցոյց կուտային իրենց հաւատակիցին պատճառով։ Մեծ մասը տակաւին այսօր կը հաւատայ որ Եւրոպացիները կէս-մարդ, կէս-գեւ են։

Մեր կարծիքով, շատ հաճելի բան է, առանց ո՛և է մտահոգութիւն մը ունենալու թափառիլ քաղաքին մէջ, երբեմն անուղղակի մատնակցելով ընդհանուր ուրախութեան։ Դերասան ու հանդիսատես միանգամայն, անտարբեր ու հետաքրքիր, երիտասարդը ամէն բան կը դիտէր, կ'ուսումնասիրէր, առանց ինքը բանի մը խառնուելու։ Արձակուրդ ստացող դպրոցականի մը պէս ուրախ, նկարիչը գոհ էր որ իր լուրջ ընկերէն բաժնուած էր և կը թափառէր, հիանալով հանրային յիշատակարաններու, հրապարակներու և դրօսավայրերու վրայ։ Առանց գիտնալու թէ ինչպէս, հասաւ Ալամէտան, կամ քաղաքին առաջնակարգ դրօսավայրը, որ սիրուն պարտէզ մըն էր հովանաւոր նռենիներով, նարնջենիներով, որոնցմէ անուշ հոտ մը բուրելով մթնոլորտը կը խնկարկէր։ Ասորմնակ դէպքերուն ոգով մը Ալամէտան ամայի էր, որովհետեւ ժողովուրդը քաղքին կեդրոնը խուժած էր, այս հիանալի զբօսավայրը մէկ օրուան համար լքանելով։ Նկարիչը ուրախ եղաւ այս առանձնութենէն ուր կը գտնէր ինքզինքը ան քան աղմկէ ետը, որմէ սկսած էր բարոյական թուլութիւն մը զգալ։ Նստարան մը գտնուեց և գտնուարնջենիներու թափի մը տակ ուր նստաւ անպատնիշի հանգիստով մը։ Ժամը իրիկուան հինգը կար։ Գիշերային հովը եղած էր և տաք մթնոլորտը կը զովացնէր։ Մարդ մտնող արեւը անհունապէս կ'երկարէր ծառերուն տուները։ Տերեւներուն մէջ պտտզող թռչուններ լարերուն կ'երգէին։ Տօնին ազմկալի հեռաւոր արձագանգի մը պէս կը հնչէր այս մենութիւնն մէջ ուր անհնարաւորեալ հանգարտութիւն մը կը տիրէր։ Իր չորքը գտնուած տեսարանները ակամայ հրապուրելով և ծաղիկներուն հոտերուն ջղագրգիռ ազդեցութիւնը կրելով, երիտասարդը թեւերը կուրծքին վրայ ծալեց և աչքերը կիսոմին փակելով, անուշ երազանքի մը մէջ խորասուզուեցաւ որ խոյս գրաւեց իր բանականի էութիւնը և իրականութիւնը կատարեալս մոռցնել տուաւ իրեն։ Ո՞րքան ժամանակէ ի վեր ենթակայ էր այս հեշտալի քնութիւնն։ Չէր գիտեր։ Ցանկացած պատեղութիւնն քուն շարժում մը ըրաւ ակամայ գնելով և դրժգոն ակնարկ մը ձգելով չորս դին։ Սակայն ի զուր մթութիւնը խորաշաղեց ամենարկը։ ո՛չ ոք տեսաւ։ Առանձին էր։ Ուշադրութիւնը կրկնապատկեց և այս տանն հասկցաւ որ երկու հոգի, որոնք իրմէ քանի մը քայլ հեռու էին և նարնջենիներու տերեւներուն պատճառաւ չէին տեսնուէր, ցած ձայնով կը խօսէին իրարու հետ։ Դիքաքատաքար Ֆրանսայցին այնքան մօտ կը գտնուէր անոնց որ ակամայ կը լսէր ինչ որ կը խօսէին անոնք։

—Կրոնը տանի սա մարդիկը որ երկան հանգատութիւնս վրդովեցին, մըրմրաց երիտասարդը։ Ինչպէս առնել քալեցու է հիմա։

(Շարունակելի)

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Առողջապահի պայմաններով կառուցուած վրձու տուն Իսկիւտարի, Սէյլանարգ Թարլա Պաշի Ճառաքէի 8 սենեակով գաղնիք մը սառնիճ մը, հոր մը. կանանոց պարտէզ և հիանալի տեսարան։ Մանրամասնութեան համար դիմել նոյն կարգը 256 թիւ տունը կամ Պէրա Սարթան Հաճի Հաճօգլու խան թիւ 18 վճռատուները։ 1—10

ԱԶԳՈՒ ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ՓՈՇԻ ՓՆՏՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Կուզէ՞ք հանգիստ ու մրճիկ-մրճիկ բնաջինջ ապատիլ սա ահեղ մթջատներուն տուած չարչարանքներեն. ԴԻՐՆՑԷՔ ՈՒՂՂԱԿԻ

ԽԱՉԻԿ ՖԷՍԱՖԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պազէ. «Պօղոչանի»ին դէմ, թիւ 261

ուր հոն պիտի գտնէք թարմ և առաջին անգամ կէն խիստ ազդու Տալվանցիի մրկ միջատասպան փոշի, որ վարկենապէս կ'սպաննէ ու կ'ոչնչացնէ, մլուկը, լուն (փիրէ), ոջիլը, ճանճը, մեղը (սիկիսիրէք), Ուտիճը (կիրվէ), բըբբիլը ցորենի-ուտիչը և ուրիշ խել մը վնասակար միջատներ ու (կիրվէ), բըբբիլը ցորենի-ուտիչը և ուրիշ խել մը վնասակար միջատներ ու ճճիներ. այն փոշիները մեծ ու պզտիկ մանաւոր տուփերու մէջ դրուած պատրաստ ի ծախուին։ Ուստի ամէն անոնք որոնք պէտք ունին ազդու միջատասպան փոշի և կ'սպասեն գիշերները անուշիկանուշիկ քնանալ և առաղլուութիւնին չը խանգարուած արթնանալ թող հաճին դիմել դեղարանս գնելով տուփ մը փոշի, քանի որ այս տեսակ պէտք մը գտնուելու համար դեղարանս ունի իր դիրութիւնը Պոլսոյ կարեւոր և կեդրոն մէկ տեղը գտնս ելով։ Աւելորդ նկատած չենք ըլլար հոս անգամ մը եւս իրազեցնելու թէ՝ Դեղարանս որ Գաս. հասարակութեան շնորհիւ քիչ ժամանակուան մէջ ջերմ ընդունելութեան ալ ժանգաբ իր ուղղամիտ գործունէութեամբ մը լեցուն։ Նպատակին, այն է դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գիներու չափաւորութեամբ և որ աւելին է արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ միշտ գոհ ձգելով իր ազնիւ յաճախորդները։

Դեղարանս նաև Եւրոպական ասն մը հեռ ալ բանակցած ըլլալով. ամէն շաբթու Զուիցերիական թարմ պատրաստուած թիւնիկներ բոսթայով և գաւառային յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Ցիշենք նաև ամէն օր Դեղարանս յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորաբար ծանօթ Բ-ԹԻՇԿ ԱԼԱԼԱՀՎԷՐՏԻ Էֆ. որ ամէն Գ. Եշ. Շաբաթ օրերը ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իր ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբը դեղարանիս մասնաւոր դարմանարանը։

Ահա մասամբ մը պարզելով Դեղարանիս ներկայ վիճակը կը յուսանք թէ արդէն յաճախորդները ինչպէս ցարդ, յետ այսու եւս միշտ պիտի չարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ. և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ ուղղակի պիտի այցելեն Դեղարանս. ուր աւելի տեսակ դիրութիւն ներ պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողելու համար, քանի որ Դեղարանիս սկզբունքը եղած է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱՍ 50 - 4

HUILE de HOGG

ՀՕԿԻ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

Հանրածանօթ են այն առողջապահիկ արդիւնքները զոր վաստառողջ, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'սանան թարմ մօրիւ լեռարդէն հանուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղն ըլլայ անարատ և ընտիր։ Աւելորդ է ըսել որ պէտք է զգուշանալ կեղծ կամ տարբեր իւղերէ, որոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդեցութեան, որոնք ա՛յսքան են հիւանդներուն։ Իր անժխտելի գերազանցութիւն աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վարձատրուած է բոլոր արուեստահանդէսներէն։ Հօկի իւղը եռանկիւնաձեւ չիներով միայն կը ծախուի։ Սրտաբին պահարանին վրայ պահանջեցէք։ Ծարանատերերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։

EMULSI

ԷՄԻՒԼԶԻՕՆ ՀՕԿ
ԿՐԱՑԻՆ ԵՒ ԱՂԱՑԻՆ ԻՒՈՖՈՍՖԻՏՈՎ
ԵՒ ԿԻՒՍԷՐԻՆՈՎ

Մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը դիւրացնելու համար անանց որոնք զզուանք կ'զգան, — այսինքն աղոց և մանաւանդ չափահասներուն համար — Մ. Հօկ օլարակը չունած է իրեն յատուկ մօրիւ ձկան անարատ իւղին, և կը ծախէ «Էմիւլզիոն հօկ» անունով։ Պարատատութեան այս եղանակը շատ կը դիւրացնէ իւղին գործածութիւնը։ Էմիւլզիոն Հօկը, որ Հօկի իւղն բոլոր բաներաւ յատկութիւններն ունի, կիրի և ազի իւրօֆոսֆիթով և կիրեէրինով խառնուած է։ Իր բաղադրութեան մէջ գտնուած նիւթերուն զերազանցութիւնը ուրիշ ամէն իւղէ նախամեծար կրնէ զայն։ Հօկի մօրիւ իւղան բարմ իւղն և Էմիւլզիոն ճօկը եռանկիւնաձեւ չիներով կը ծախուին ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջել գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։ Մեծաքանակ յանձնարարութիւններու համար դիմել Մ. Էս. Ծանրի, ի Կ. Պոլիս։ 50 — 41

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

PHOENIX ASSURANCE L. Co.

«ՓԻՆԻՔՍ»

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԱՍԻ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՓԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՓԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ և ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցարդ վճարած է առաւել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքալիս խան. Պանկ Օթօմանի հոսկ Ղալաթա

Փոխ Գործակալք ի Պոլիս
ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ ՀԻՎԱՆ ԹԼԷՔԵԱՆ
Էմին պէյ խան Ֆինգիրեան խան

Ջնորհ դիմեցէք
Ա. ԷՆԳԻՐՃԵԱՆ
1—50

ԱԿԱՆՆԵՐ

ունի՞ք փատ, կտրած, ցաւող և լինտերու հիւանդութիւն։ Կտարեալ դարմանումի, և բնականին անթերի գեղեցկութեամբը արհեստական ակոանները զետեղման, և լիովին գոհ մնալու համար, դիմել ԱՍԱՄՆԱԲՈՅՇ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Պոլիս, Պանկէ Գալաս., Գին-Գիր-Զէ. շիսին դիմաց, ժամը 4էն 11½, և ամէն առաւօտ կանուխ, Սկիւտար Իսկէլէ, իր բնակարանը։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ
50—16

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ԳԻՏՆԱԼ.

ՏՐ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ

փոխադրուած է Բերա (Թաքսիմ ժամ), Թաղաթայի թիւ 9։ Հոն կ'ընդունի իր հիւանդները ամէն օր կէս օրէն վերջ։ 7 Մարտ 321 — 29

ՁԵՐՄԱԿ ԵՒ ԱՌՈՂՋ ԱԿՈՌԱՆԵՐ

Եթէ կ'ուզէք ազատ մնալ չատ մը հիւանդութիւններէ որոնք մերին միջոցաւ կ'փոխանցուին, եթէ կ'ուզէք ունենալ ձերմակ և առողջ ակոռաներ, եթէ կ'ուզէք ապահովել ձեր բերանին, լինտերուն ու ակռաներուն առողջութիւնը, եթէ կ'ուզէք որ ձեր ակռաները չփտին ու փտել սկսածներն ալ բժշկուին, գործածեցէ՛ք

ՍՈՒԼԱԳԻ ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ

ՕԶԱՐԿԸ, ՓՈՇԻՆ ԿԱՄ ԽՍՈՒՐԸ

որ Բարիզ օրեան դրութեամբ պատրաստուած անուշահոտ և հակաեթական է։ Լիւներուն մէջի մաքրորդները կը ջնջէ, բերանին գարշահոտութիւնը կը բառէ, կոկորդին ու խոչափողին թարախաթից նեիներն ու բորբոքումները կ'անհետացնէ։ Ամէնէն սաստիկ ակռայի ցաւն իսկոյն կը հանդարտի Սուլաֆ Պէնեֆիքիքի մէջ թրջուած կտոր մը բամբակով։

Բարիզի 1900ի Արուեստահանդէսին մէջ, ուր ազգերի բոլոր ակռայի դեղերը ներկայացուած էին, Սուլֆի Պէնէֆիքթեան հարց այս ակռայի դեղերը անմնան հոգակուեան, և այս կարեւոր վարչութեան Տնօրէնը արուեստահանդէսին Փարիզի անդամ անուանուելով, ցերազանցապէս նուիրաբերեցաւ համարեալ այս արտադրութեան։ 26—16

ՍԲՐԱՃԱՆ, ՁԻՊԱՆԸ

ԵՒ

ԱՐԵԱՆ ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

բուժելու համար կը յանձնարարենք այս հիւանդութենէ տառապողներուն Պէրթիի ամենաբնաբեր ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ։ Պէրթիի ձկան իւղը այնքարհի ձկան իւղերուն ամէնէն դերազանցը և արիւնը մաքրելու միակ դեղն է, որ առանց հեռք ձգելու և առանց նեղութիւն պատճառելու վերջնականապէս կը բուժէ այն ամէն հիւանդութիւնները որոնք արեան ապականութենէ առաջ կուգան, զոր օրինակ, սրբանան, fkor չիպանը, տղոց երեսի և գլխու վէրքերը, տղոց ոսկերաթերութիւնը ուռճացութիւնը, անարիւնութիւնը, ինչպէս նաև հենցած ռմատիզմը և պրոնիդը, իլուածքն ու կուրծքի հիւանդութիւնները։ Պէրթիի ձկան իւղը մասնաւորապէս կը յանձնարարուի այն տղոց որոնք պէտք ունին արիւնը մաքրոյ և զօրացնող դեղի մը։

Բարիզի Բժշկական Ակադեմիան միայն Պէրթէի ձկան իւղը ընդունած ու վաստակաւոր գործածել յանձնարարած է հանրութեան։ Ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ կը ծախուի։ Ընդհանուր մթերանոցն է Maison L. Frere 19, rue Jacob Paris։ Խարդախուած չգնելու համար որուակներուն վրայ պէտք է փնտռել Berthé անունը։

Կուրծքի հիւանդութեանց և յամառ հարբուխ ունեցողներուն համար կը յանձնարարուի Պէրթիի ՔՐԻՕԶՈՏՈՎ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ։ 18—13

Ի Լ Ա Ն

Ալիլիէ Նէղարէթը ճլիլիէսի տէվ. իրիյէ Մէհաքիմը Մէրսուիթասը ագլամընան պաղրլարը Մէիրուլաթրնին թամիր վէ թէճարիսի մէվզիի միանգամայս վազ օրունուզ իչպու մայրբնն օն պիրինճի չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը մուվագգաթիր իթա վէ 18ինճի չարչէնպիհ կիւնիւ տարիխ 100ազ 5 թէնղիլիք գապուլիրէ իհալէի գարիթէսի իճա գելընճաղրնտան մէիրուչաթը մէզիլիրէրի թէճտիտ վէ իթայա թաւիպ օլանլարընը բէյ ազչէլէրինի միւսթաֆարպէն ճուտաս վէ բազարտան մասասա հէր կիւն սաաթ ալթընան օնա գատար մուհասէպէ վէ եա էնճիմէն իտարէսի Ալալիյէ միրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

5 Մարտ 1321

Թիճարէթ վէ Նաֆիաա նէզարէթը ճէլիլէսի իրիսն սէնէի հուլիյէսէ լիզում էկօ իւլիպ այրը այրը միանգամայս վազ խարկնն լէվազիմը գարթաթիլ իլէ ալաթ հէնամիյէ վէ էտէվաթը թէրսիմիէնին մայրսն 16ընճը բազար է թէկի ազչամընա գատար միանգամայնը սէվամ իլէ հատա լաբորգնը պուլարդը հալալ ինալիի էվվէլիյէսի վէ 19ընճը բէնճէնպիհ կիւնիւ 100ազ 5 թէնղիլիք գապալ օլընարագ ինալի գաթիյէսի իճրա գրլունճաղրնտան։ իթայա թաւիպ օլանլարընը չէլտիթինի անլամագ վէ մունճագատասս ասիրլ օլմագ իւզրէ թէկ էինաթ ազչէլէրինի միւսթաֆարպէն նէզարէթը միւարէլէյնա միւպայաաթ գօմիսիոնընա միրաճաաթ էյլէմէլերի։

7 Մարտ 321 — 3—1

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԻԳԱՏԳԻՒՂ

ԳԻՇԵՐՕՐԻՆ ԵՒ ՑԵՐԵՆԵՑ

5րդ Տարեշրջան

Տարեկան քննութեանց և հանդէսին առթիւ ալակերտք չարթուն մը հաւար արձակուած են. 5րդ տարեշրջանը կ'սկսի մայիս 9, Բ. օր։ Նոր ալակերտաց ընդունելութեան ժամին բանակցելու համար դիմել ի վարժարան ամէն օր, առ Տեսուչն կամ Տէր Հովսեփ։

Հիմնադիր-Տնօրէն
8 2 Ե. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ՀԱՍՏԷԼԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Գրավաճառ Զ. Է. Թորոսեան փոխադրուած է Պահէք Գարբ. Բաբի փոչ խան, ուր պէտք է զրկուին ամէն նամակ կամ յանձնարարութիւն։ Բան առաջնոյն կ'զբաղի գրքի ու դպրոցի գործերով։

Բացի իրլրլեան «Դպրոցի Գիրքլ»էն Ցակորեան «Անգղ—Հայ» Բառգիրքը ստանալու համարալ նոյն հասցէին դիմել պէտք է։ Գին 85 ղրուշ փ սթի ծախքով։ 6 - 8

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Կառաբարձի երեւելիութիւն
Վոսփորի մէջ զեղչեալ գիներով

Ապրիլ 21/4 մայիսէն սկսեալ, առայժմ չարաթը երկու անգամ կառաբարձ յոգենաւ պիտի բանի Բ. և Եշ. օրերը, Վոսփորի մէջ, գիւղացնցելու դիրութեան համար։

Կառաբարձը ժամը առաւօտեան 2½ին կը ժեկնի Սիրքէճիէն և հանդիպելով Քապաթաշ՝ ժամը 2.40ին. Սկիւտար՝ 2.50ին, Պէյլերպէյ՝ 3.10ին, Զէյնէլ-քէօյ՝ 3.20ին, Արնավուտ քէօյ՝ 3.35ին, Պէպէք՝ 3.45ին, Քանտիլլի՝ 3.55ին, Անատոլու Հիսար՝ 4.05ին, Է Իրկէն՝ 4.15ին, Քանլըճա՝ 4.25ին, Նէէրիքէօյ՝ 4.40ին, Պէյքոզ՝ 4.55ին, Քիրէճբուրնու՝ 5.05ին և կը հասնի Մէկարպուրնու՝ ժամը 5.15ին՝ իսկ Մէկարպուրնուէն կը մեկնի ժամը 10ին և հանդիպելով Քիրէճբուրնու՝ ժամը 10.10ին, Պէյքոզ՝ 10.20ին, Էմիրկէն՝ 10.40ին, Ա. Հիսար՝ 10.55ին, Պէպէք 11.05ին, Սկիւտար՝ 11.30ին, Քապաթաշ՝ 11.40ին, և կամուրջ կը հասնի 11.50ին։

Կառքերու և սայլերու փոխադրութիւնը միայն Սիրքէճիի, Սկիւտարի, Քապաթաշի, Պէյքոզի և Քիրէճբուրնու նաւամատոյցներուն միջև կը կատարուի։ Առաւաւսկ սակագինը, Մէճիտիէն 19 ղրշ. հաւալ. — Քաբէ, լանտօ, և երկձի կառքեր 20 ղրշ. միածի կառք, լանտօ և քարէ 15. բեռնարարձ սայլ՝ 30. չբեռնաւորուած սայլ 20. բեռնարարձ ձի 10. ձի, եզ, կով, ջորի, խոզ ևն. 5. ուղտ՝ 15. հարթ՝ 3. բեռնարարձ էշ 5. չբեռնուած էշ՝ 3. ոչխար, գառնուկ կամ յուն՝ 2. բեռնակիրի մը կրած բեռին համար 2 ղրուշ։

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ՄԱՆԻՖԱՔՈՒՐԱՅԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Բերա, Բասար Բանպիա թիւ 7

Այս վաճառատունն այցելողը վրառատաբար կը գտնէ ընտիր ապրանքներ ծախել չատ չափաւոր գիներով։

Պատասխանը պարզ է։

1. Վաճառատունը իր ապրանքները կանխիկ կը գնէ և այս պատճառաւ օ՛չ մէկուն բան մը կը պարտի և ոչան կը գնէ։

2. Լա Սէզօն չատ ծախելու համար հանեան չանով մը կը գոնանայ։ Հետեւաբար Լա Սէզօնի յանախորդներ կրնան հանգիստ և ապահով ըլլալ թէ բնաիր ապրանք պիտի գտնեն կարելի եղածին չափ զեղչուած գնով։

36 3

ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՒ ԿԱՅԱՌՈՒՄ

ՓՈՔՐ ՊԱԶԱՐ ԱԼԵՄԱՆ

Պաղչէ Դարբ. բրամուելի պղոդեայնց վրայ.

Մեր կողմած ընկերութիւնը ջնջուած ըլլալով, վաճառատան պատրաստ ապրանքը առիպուած ենք ծախել։ Այսպէս այրերու և կիներու յատուկ ժեռաքը, քէթէն և բանուած խիստ նորը թաշկինակներ, բուրդ և ֆիլտրօ գուլպաներ, բուրդէ զանազան ֆանելներ, ճնրմակ և գունաւոր հաշակաւոր չապիկներ, ընտիր անուշահոտութիւններ, հովանոցներ, փողկապներ և ուրիշ զարդեղէններ, իրականին չատ մեծ զեղչով ը կը ծախուին։ Փոդոյսուրդին կը յանձնարարուի այս առիթէն օգտուիլ։ 13—15

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՒՏ ՄԸ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐՈՒՆ ԲՆԱԿԱՆ ԶԵՒՈՎ ԵՒ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ՄԵԾՑՈՒԻԼԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ ԲՈՐԹԼԷԹ ՎՕՐԲՍ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՐԱՀ, Բերա։ Մեծ-Գղատայ 362 թիւ։ Բարլման վաճառատան վերնայարկի աստիճանին մէջ հաստատուած։

Մէկ քանի տարուան անընդհատ հեռալատութիւններով ու մեծ ծախսերու ենթարկուելով յաղթանակներ մարդոց բնական ձեւով ու դիմադիմացին գունեղով մեծցնել և նկարել 60+50 անդիմադիմ մեծութեամբ։

Մեր արտադրած պատկերները մինչեւ հիմա ուրիշներու նկարած պատկերներէն տարբեր կերպով դրոշմուց են իրենց կատարելութեամբ, բնականին ճշգրտութեամբ և գիտակցութեամբ։ Հին ու նոր, մեծ ու պզտիկ ամէն կարգի լուսանկարներ կը մեծցնենք բնական ձեւով ու գոյներով, և որպէս զի ամէն մարդ օգտուի այս արուեստական գիւտին յաղթութենէն, որոշած ենք ի բաքանչիր թապ մը հանել։

ՄԻՄԻԱՆ 95 ՂՐՈՒՇ ՊԱՏՐԱՍՏՈՂԶԷՔ

Անանք որ լուսանկարներ չունին, անանց լուսանկարները կը քաշենք քապիէի մեծութեամբ և ձրիաբար։

Մեր գործարանը ամէն օր առաւաւտ ժամը 2էն մինչեւ իրիկուան ժամը 12 բաց է։ Իսկ կիրակի օրերն ալ մինչեւ կէս օր։ Գաւառներէն իրենց լուսանկարները մեծցնել փափաքողներ պէտք է 95 ղրշ.ին հետ մէկտեղ ղրկեն մեծցնելիք լուսանկարը և մասնաւոր նամակով մը բացատրութիւն տան իրենց պատկերին գոյնին նկատմամբ։ 10 5

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ՖՐԿ. 9,500 000
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար 17 վերապահովագրող ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից ՖՐԿ. 142,750,000
Ցվերջ Դեկտ. 1904ի կատարուած ապահովագրութիւնք 1,618,000,000 ֆրք.
Վնասուց համար վճարած՝ մինչեւ 31 Դեկտեմբեր 1904 32,000,000 »

ՊԱԼՔԱՆ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ Հրդեհի, Ծովային փոխադրութեանց, կեանքի և արկանեներու, դէմ խիստ դիրաւատարի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ և վերապահովագրական գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպիոյ մէջ, յեգիպտոս և Ամերիկայ Միացեալ Նահանգներ։

Գրէքի Լիսէ.— Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր
Տէօյչ Պանք.— Պերլին, Համպուրգ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ Անկլօ Էճիպտիրն Պանք.— Աղէքսանդրիա
Անկլօ Աւստրիան Պանք.— Լոնտրա, Վիէննա, Գաւառաքաղաք
Պանք Նասիոնալ Պիւլկար (Սոֆիա
Պանք աք Դոմիս)

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

Ընդհանուր Գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՋԵԱՆ
Թաղաթայուն Խան, Ղալաթա, Կ. Պոլիս

Տնօրէն Պոլսոյ մասնաճիւղին ՂԱՀԱՆ ԵԿԱՌՕՅՑ
Գալաթրոնը Օղլու Խան, Թիւ 33 50 - 15

185 ՍԱՆԹԻՄԵԹՐ

ՕԳՏՈՒԵՑԷ՛Ք, ՕԳՏՈՒԵՑԷ՛Ք, ՏԻՊՆԱՑԷ՛Ք ԵՒ ՏԵԱՐՔ